

IRKA

A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség gyermeklapja
XXVII. évfolyam, 2020/1. szám

Főszerkesztő: Espán Margaréta. Szerkesztő: Gabóda Éva
Grafika: Kalitics Erika. Tördelőszerkesztő: Fábian Zoltán
Szerkesztőbizottság: Orosz Ildikó (elnök), Kalitics Erika, Espán Margaréta
Lapengedély száma: 3T N° 63.

Nyomtatás: Melynik Mikola magánvállalkozó;
88000 Ungvár, Oszipenko u. 35. +380505236178
Rend. sz: 1425 Példányszám: 7000.

Levelezési cím: c/o KMPSZ, 90202 Beregszász, Olga Kobiljanszka u. 17.
FORGALOMBA KERÜL A KMPSZ TERJESZTÉSÉBEN

ІРКА

Дитячий журнал Закарпатського угорськомовного педагогічного товариства.
XXVII рік видання, 2020/1

Головний редактор: Ешпан Маргарита. Редактор: Габовда Єва
Графіка: Калитич Еріка. Верстка: Фабіан Золтан
Комісія по редакції: Орос Ільдико (голова), Калитич Еріка, Ешпан Маргарита
Реєстраційне свідоцтво: 3Т N° 63.

Виготовлено: ФОП Мельник Микола Васильович.
88000 Ужгород, вул. Осипенка, 35. +380505236178
Зам.: 1425 Тираж: 7000.

Поштова адреса: Ешпан Маргарита, Берегово, вул. Ольги Кобилянської, 17.
Розповсюджується Закарпатським угорськомовним педагогічним товариством

IRKA

2020/1

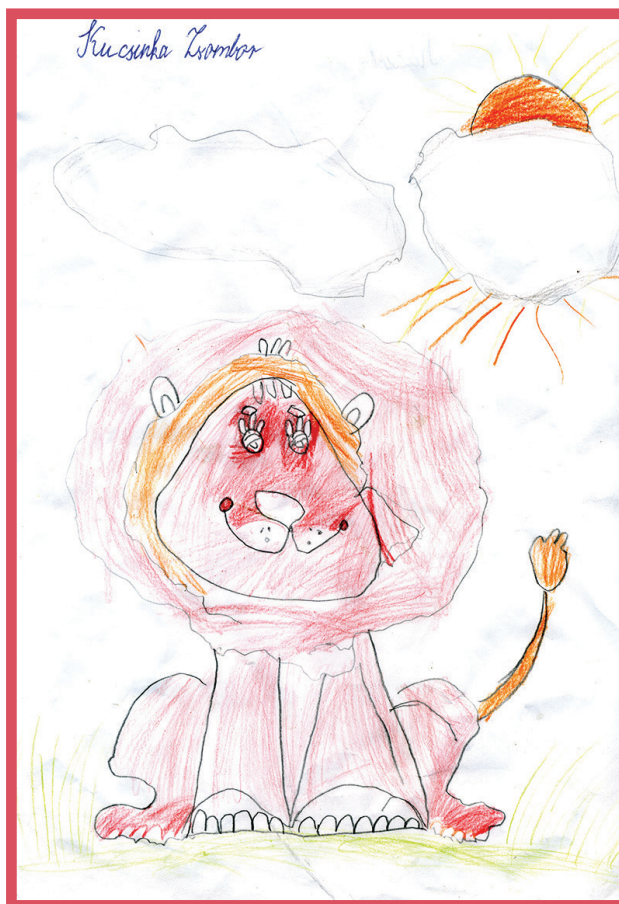
Barkaszi Emese, Som

Csopák Luca és az Irka, Beregszász

Jenei Nándor és az Irka, Makkosjányosi

Kucsinka Zsombor, Som

Kedves Olvasóink!

A 2020-as évi első lapszámot újra tavaszi hangulatúra terveztük.

Az évszakhoz kötődő legnagyobb ünnepünk a húsvét, melyen Krisztus kereszthalálára és feltámadására emlékezünk. A húsvét mozgó ünnep, melynek időpontja március 22. és április 25. között bármelyik vasárnapra eshet. Időpontja ugyanis mindig a napéjegyenlőséget követő holdtölte utáni vasárnap. Ez ebben az évben április 12-ét jelenti.

Április 24-e Szent György, a lovagok, katonák, fegyverkovácsok, vándorlegények védőszentjének emléknapja. A hagyomány szerint ezen a napon hajtják ki először a jószágot a legelőre.

Ma is él a májusfaállítás szokása. A hagyomány szerint május 1-jére virradó éjszakán a legények színes szalagokkal díszített fát visznek ajándékba a nekik tetsző lányoknak.

Május 12–13–14-én Pongrác, Szervác és Bonifác keresztény vértanúkra emlékezünk, akiket fagyoszentekként emlegetünk. Ezeken a napokon gyakori a fagy, amit a friss növényzet mindig megszenved.

Beköszöntő

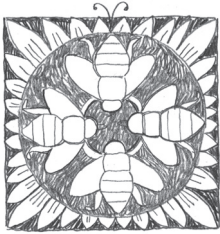
Május 31-e idén nemcsak a tavasz utolsó napját, de pünkösd ünnepét is magával hozza. Pünkösdkor a Szentléleknek az apostolokra történő kiadását ünnepli a keresztény közösség. Szintén mozgó ünnep, amely mindig a húsvétot követő 50. napon, hétfőn van, de az előtte levő vasárnapot is megünnepeljük.

Ha továbblapoztok, most is találtok majd verseket, meséket, játékokat, fejtörőket, foglalkoztatásokat az *Irka* oldalain. Újítást is hozott a lapszám: ettől az évtől Kalitics Erika grafikái illusztrálják majd az *Irka* oldalait. Reméljük, az új stílus is elnyeri majd tetszésüket.

Weinrauch Katalin

ÜZENET A TAVASZNAK

Hegytetők ébredő, barnálló fáin
füstölgő fényben sejlő levél,
a folyó szemét még behunyva tartja,
nyújtózó ágakkal játszik a szél.
Élettel terhes a Föld áldott öle;
hókupac lába vízben tocsog,
gomolygó ködpárát sóhajtó völgyből
hoz a szél szégyellős madárhangot.
Sápadt-zöld mohának görbülő háta
enyésző hóban reménysziget,
Tavasznak üzeni: vesse meg lábát, fénnel ragyogjon fel a kikelet!

Döngicséő

Pille Pali egy fűszálon ébredt fel, amikor az első napsugarak megérintették a csápocskáit. Hamar kitérte szárnyait a fény felé, mert csak akkor tud repülni velük, ha felmelegednek. Megmosta az arcát egy csepp hűvös, reggeli harmatban, felhörpintett egy másikat, majd elrugaszkodott a fűszálról.

Vidáman lebegett a kergetőző, könnyű szellők hátán. Táncoló pityangernyőcskék között szállt csapongva, és látta, hogy lent a réten ezerféle szebbnél szebb virág nyílik. Ennek nagyon megörült, mert szívesen szívoogatott volna egy kis mézédese nektárt. Így hát lassan leereszkedett egy kamillaágra, ahol rátalált hamar a finom eledelre. Ott kényelmesen elhelyezkedett és eszegetett. Hirtelen megpillantott egy nagy bogarat a földön éppen a kamillabokor alatt.

– Hát te ki vagy, és mit csinálsz itt?! – kiáltott le a pillangó.

– H...h... hogy én? K...k...ki vagyok? – dadogta meglepődésében a bogár. – Én vagyok a futrinka, és éppen a cipőmet kötöm, ha tudni akarod.

– A micsodádat?

– A cipőmet.

– Az meg mire jó?

– Hát, nem kopik el a lábam a sok futástól. Tudod, egész nap szaladgálok, azért is hívnak futrinkának.

Pille Pali csodálkozva hallgatta, közben nem vette le a szemét a cipőről, ami meggymagból volt faragva.

Bolla Gábor

A LEPKE CIPŐJE

– Bizony, kellene nekem az a cipő – gondolta –, jól mutatna a lábamon.

– Add nekem a lábbelidet, te futrinka! – kérlete. – Szükségem volna rá!

– Nem, nem! Nem lehet! – mondta a bogár. – Azt nem adhatom, hacsak...

– Hacsak?

– Tiéd lehet, ha cserébe adsz a szárnyad aranyporából!

– Rendben, áll az alku! – válaszolta Pali, és mindjárt meg is töltött egy virágkelyhecskét aranyporral.

Cseréltek, a bogár fogta a port, és nagy örömmel elsietett vele. Pille Pali megkopogtatta a cipőt, beledugta a lábát, mászkált benne egy kicsit, majd megpróbált felszállni. Igen ám, de túl nehéz volt a cipő, mindig visszahúzta a földre, nagyokat huppant, néha fejre állt. Mindenféle bogarak, csigák, kukacok gyűltek köré, és a hasukat fogták a nevetéstől.

A végén már ő is csak nevetni tudott, meg sem próbált felrepülni. Amikor aztán jól kimulatta magát, hirtelen levette a cipőket, és így szólt:

– Sajnos túl nehéz ez a cipő. Nem vihetem magammal, mert mindig lepottyanak. Talán majd egyszer veszek magamnak egy kisebbet. Most azonban irány a lég! – kiáltotta, és felemelkedett a magasba, ahonnan újra láthatta a sok-sok piros pipacsot meg fehér margarétát. Boldogan lebegett a virágos mezők felett, közben elhatározta, hogy a következő napon még azt a széles folyót is át fogja repülni, amelyiken olyan nagy hajókat látott, vagy az erdőt, de az is lehet, hogy a várost.

Gazdag Erzszi

ITT A TAVASZ...

Itt a tavasz, tudod-e?
 Leheletét érzed-e?
 Virágszájjal rád nevet
 virágszagú kikelet.
 Rád füttyent egy bokorból,
 füttyös madár torokból.
 Rügyes ággal meglegyint
 s érzed, tavasz van megint.

Juhász Magda

EL NE
HERVADOZZÁL

Kicsi vagyok, de felnövök,
 hozzád akkor is eljövök,
 nőj meg te is, szép virágszál,
 addig el ne hervadozzál!
 Tőled most csak annyit kérek:
 hadd locsoljalak meg téged!
 Ha puszit adsz, azt se bánom,
 de a piros tojást várom.

Hétfvári Andrea

KELTEGETŐ

Föld mélyén szendergő
 csillagfürt, ébresztő!
 Ébresztő – csing-ling-ling –
 szél szárnyán záport hint.

Álmából ébredve
 fölnyílik fénykelyhe,
 fénykelyhe fölnyílik,
 csengőszó hallatszik.

Szendergő vadrózsa,
 házadban alszom ma.
 Szép orcád tündöklő,
 szirmodról álom jó.

Horváth István

SZÁZ MEG SZÁZ
KIS NAPOCSKA

Selyemszálú fű tövében
 százezer kis nap a réten.
 Virít sárgán és nevet.
 Mit gondoltok, mi lehet?

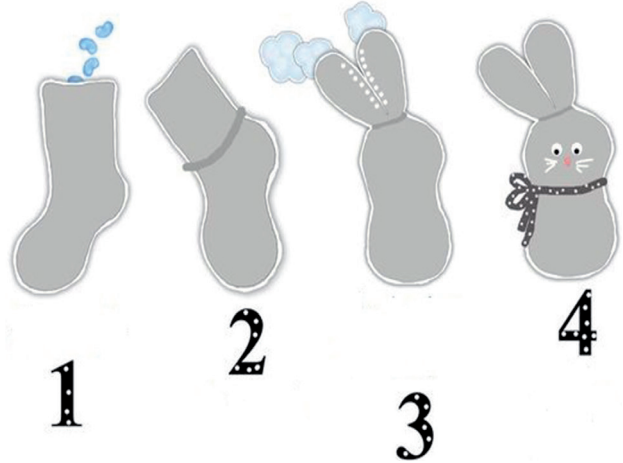
Pityangvirág sárga szirma
 kacag a kék égre nyílván.
 Szára növésnek ered.
 Mi lesz abból, gyerekek?

Gyermekláncfű karikája,
 ha van, aki megcsinálja.
 A föld legszebb láncza az,
 mert kovácsa a tavasz.

BARKÁCSOLÁS: ZOKNINYUSZI

Hozzávalók: egy fél pár zokni, rizskása vagy köleskása, olló, szalag vagy madzag, filctoll.

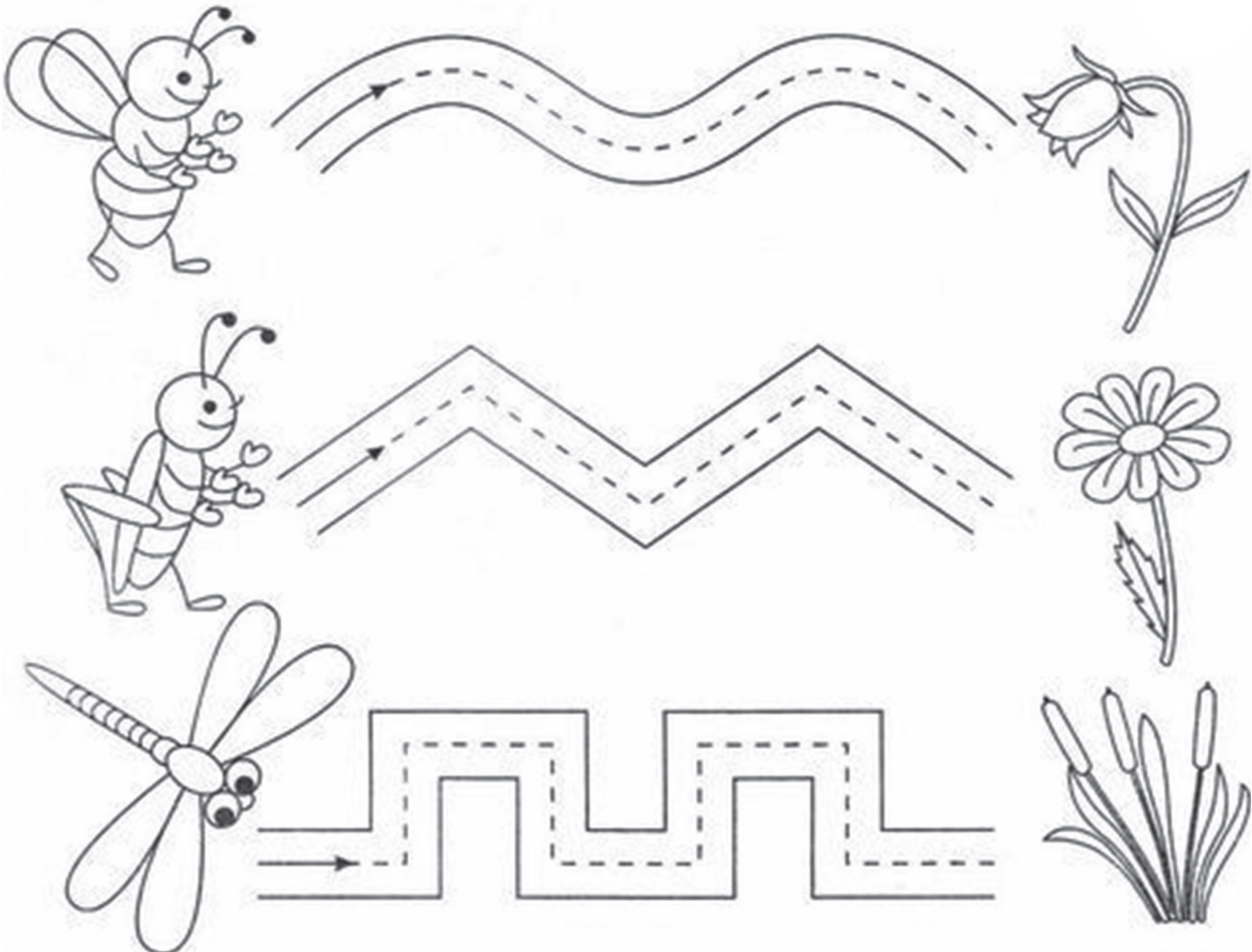
Elkészítés: A zokniba beletöltjük a rizst vagy a kölest, de nem túl szorosan. Elkötjük a szárát, ez lesz a nyuszi füle: ollóval hosszanti irányban a szárát két egyenlő részre vágjuk, szépen megigazítjuk, le is hajthatjuk, mintha kajla lenne a nyuszi füle. Körülbelül a test közepénél kicsivel feljebb szintén elkötjük a zoknit, ez lesz a nyaka, a fejét gömbölydedre formázzuk, és szalagot kötünk a nyakába. Filctollal orrot, szemeket, akár bajuszt is rajzolhatunk rá. Díszítheti a húsvéti asztalt, de asztali bábjáték kelléke is lehet. Jó szórakozást!

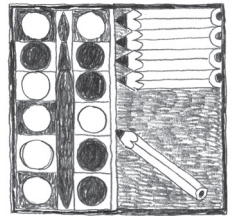

RAJZOS FOGLALKOZTATÓ

Vezesd el kedvenc virágaikhoz a bogarakat!

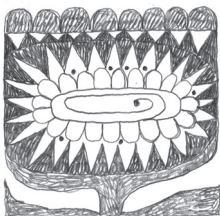
A darázs, a tücsök és a szitakötő nagyon szeretne eljutni a kedvenc virágához. Ki mézet gyűjtene, ki csak az illatában gyönyörködne, ki pedig megpihenne a csodaszép virágokon. Segíts nekik eljutni oda, megrajzolva az utat számukra a szaggatott vonalak mentén! Ha elérték a virágokig, talán meg is tudod nevezni, melyik bogár milyen virághoz igyekezett. Színezhetsz is!

Kifestő

Veresförgő

Zelk Zoltán

ERDŐBEN-BERDŐBEN

Alszik a szél, föl se kelt,
olyan kedve van ma,
a vihar is lehevert,
a szél öreganyja.

Alszik az egész család,
nem fut a szellő sem –
mitől csörren hát az ág,
levél mitől zörren?

Nem egyébtől, két madár
röpül éppen erre,
az egyik a hársra száll,
a másik a cserre.

Jó a hárs is, a cser is
a fáradt madárnak,
azon is meg ezen is
pihenőt találnak.

Éppen arra jártam én,
fák alatt megállva,
hallgatóztam, vártam én:
füttyül-e madárka?

Megértettem a szavuk,
ha „csúrr” volt, ha „csír” volt –
tanúm reá a kakukk,
szóról szóra így volt:

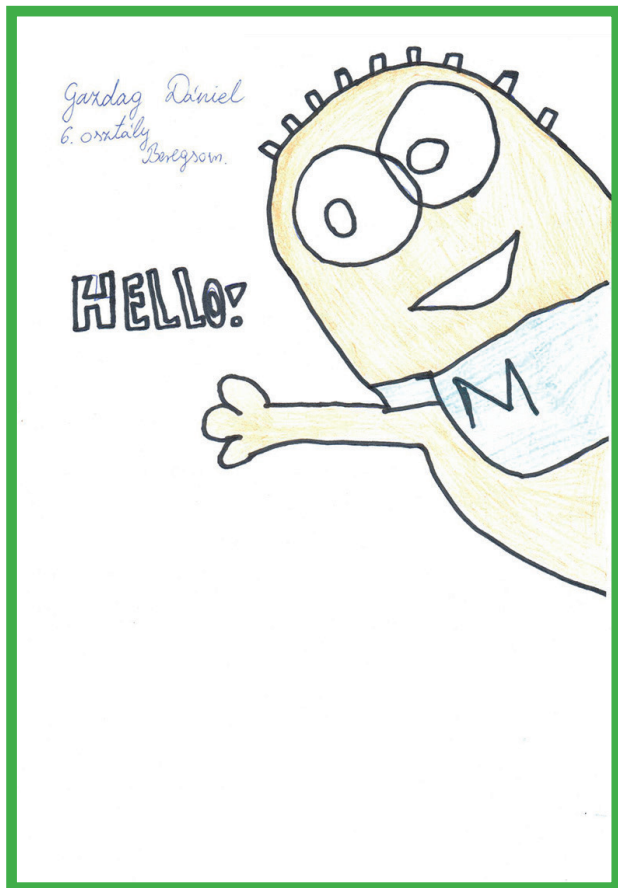
- Honnét, szomszéd?
- Ahol voltam, onnét!
- Mit evett?
- Eleget!
- Mi jót?
- Hernyót!
- Hány volt?
- Egy volt!
- És még?
- Kukacot!
- Mennyit?
- Hatot!
- Hát még?
- Legyet!
- Hányat?
- Hetet!
- Mást még?
- Pondrót!
- Sok volt?
- Nyolc volt!
- Jó volt?
- Jó volt!

Hallgattam volna tovább
ezt a párbeszédet,
de hirtelen akkorát
fújt a szél: fölébredt!

A vihar is vele kelt,
s húga is, a szellő –
ezer levél útra kelt,
szinte szállt az erdő!

Az égen egy felleg állt,
dézsa a kezében,
s mint aki csak erre várt,
ránk öntötte éppen!

Megáztak a madarak,
megázott a szél is,
szedhettem a lábamat,
bőrig áztam én is!

Gardag Dániel, Beregsom

Halász Villő, Budapest

Ihnatenko Angelina, Ungvár

Jechorova Emília, Ungvár

Simon Emília, Ungvár

Várfalvy Emőke

TAVASZTÜNDÉR GARDRÓBJA

Már csak három nap volt hátra a februárból, amikor egy reggel a Tél nagyon fáradtnak érezte magát.

– Elég kimerítő dolog mindent lefagyasztani, azt hiszem, aludnom kéne néhány hónapot – gondolta, miközben egy bögre hideg jégkását kortyolgatott.

Ahogy befejezte a reggelit, fogta csillogó dérpalástját és elindult, hogy felkeltse a Tavasztündért, aki egy odvas, mohás fában lakott. Mikor odaért, gondolt egyet, és sokágú jégvirágokat rajzolt Tavasztündér otthonának ablakaira.

– Mégiscsak jobb szép látványra ébredni – dörögte fehér bajusza alatt és halkán megropogtatva az ajtót.

Kisvártatva megjelent Tavasztündér. Fején vékony, fehér hálósapkát viselt, alatta élénkzöld moha-köntöst.

– Nahát, kedves Tél, már vége is a februárnak? Gyere be, igyál velem egy pohárka friss, tavaszi záport, és meséld el, milyen volt a karácsony!

A Tél örömmel fogadta a meghívást.

– Köszönöm! Fantasztikus jégvirágokat rajzoltál az ablakomra! Majdnem olyan szépek, mint ezek itt – mutatta Tavasztündér az idei tavaszra készült virágterveit.

– Biztosan tetszeni fognak – mondta szűkszávuán Tél –, bár tudod, hogy én nem értek a színes dolgokhoz.

Mikor megitták a záport, Tél elindult, hogy összezecsomagolja a hófelhőit, Tavasztündér pedig nekilátott felöltözni. Ám ekkor szörnyű dolog tör-

tént. Ahogy kinyitotta a gardrób ajtaját, a szobáját elöntötte a koszos hólé, amiben mindenféle piszkos ruhacafatok úsztak.

– A ruháim! A gyönyörű ruháim! – kiáltott Tavasztündér.

Lábujjhegyen belépett a szűk helyiségbe: a gardrób plafonjából csepegett a víz, mindenhol penészfoltok feketéllettek. Nem maradt egy ép ruhája sem.

– Most mit csináljak? – töprengett hangosan, mikor valaki megszólalt a háta mögött.

– Elviszlek a Keresztzemes Takács Pókhhoz az Ökörnyál rétre. Ő ad majd anyagot az új ruhákhoz – csipogta Cinege, aki Tavasztündér kiáltását hallva a házához repült.

Azonnal útnak is indultak, s egy jó órát keresték a pókot, de mindhiába.

– Biztos még nem ébredt fel. Ilyen hidegben nem szokása. De hogy csináljak meleget, ha én is majd megfagyok? – kesergett Tavasztündér.

– Semmi baj! Elrepülünk a Szarvasbogár szabóhoz az Öreg Tölgyesbe. Neki biztos maradt még pókselyme tavalyról – csipogta Cinege, s már repült is a tündérral az erdőhöz.

A Szarvasbogár szabó az Öreg Tölgyes legvénebb fájának gyökerei alatt aludt. Esze ágában sem volt felébredni májusig. Minek is kelt volna fel, hiszen május előtt nem terem neki reggeli. Üres gyomorral pedig még a legszorgosabb szabó sem szeret dolgozni. Így hát Cinege és Tavasztündér hiába dörömböltek, a Szarvasbogár szabó nem jött elő.

Szerencsére a madárnak volt még egy ötlete:

– Elviszlek a Tükör-tó partjára. Ott lakik a Pávaszem Pillangó. Neki annyi színes köntöse van, biztos ad neked egyet kölcsön.

Cinege és Tavasztündér a korán érkező februári alkonyatban bejárták a Tükör-tó partját, de nem találták a Pávaszem Pillangót.

Mikor besötétedett, bánatosan tértek vissza az odvas, mohás fához.

– Hogy csinálók így tavaszt? Mi lesz az alvó földdel, az állatokkal és a virágokkal, akik mind azt várják, hogy megmelengetsem őket? – szomorkodott Tavasztündér.

– Hogy ez nem jutott előbb eszembe! – füttyentett vidáman a cinege. – A virágok! Nézd! – bökött csőrével a kismadár Tavasztündér virágrajzaira. – A virágokból remek ruhák lehetnek!

Másnap reggel még alig kelt fel a nap, Tavasztündér már az Ökörnyál réten volt. Fázott, de minden erejét összeszedte és énekelni kezdett:

Drága szép virágok,
úgy várunk tirátok,
nyíljatok ki végre,
színt hozva a rétre.

Tavasztündér csak énekelt és énekelt. Látta, hogy hangjától felolvad a föld, és lassan kibújnak a növények. Nőni kezdtek a rügyek és a bimbók.

A törékeny tündér nagyon igyekezett, de a mezőn nem nyíltak ki a virágok. Fáradtan ült le a földre.

– Ez így nem megy! – sóhajtotta.

Ekkor valaki elkezdett énekelni:

– Nyitni kék, nyitni kék! – dalolta a cinege vidáman, körbe-körbe repkedve a rét felett.

– Nyitni kék, nyitni kék! – énekelte biztatva a virágokat, hogy bújjanak elő.

Először a kökörcsin kezdett virítani, majd kinyílt a tulipán, és nem sokkal utána a nárcisz.

Tavasztündér boldogan nézte a kinyíló virágokat, és ő is újra énekelni kezdett. Egyre színesebb lett a rét, s egyre melegebben sütött a nap is.

Estére a Tavasztündér felvehette virágruháját. Fehér nárcisz inge, piros tulipán szoknyája és bolyhos kökörcsin kardigánja szebb volt, mint bármelyik ruhája, amit eddig viselt. Már nem fázott tovább, így befejezhette a munkáját. Felébresztette a téli álmot alvó földet.

Várfalvy Emőke

TAVASZTÁNC

Ásít a város, vége a télnek,
csupasz fán feketerígók zenélnek.
Fúrnak a hagymák, bújnak a zöldek,
fű között, lilában, ibolyahölgyek.

Csíp még a reggel, kabát kell este,
déli nap sugara arcodat leste.
Barack virágát angyalok óvják,
tavaszi szellővel jönnek a gólyák.

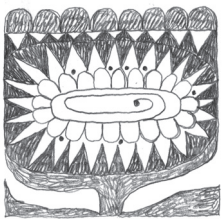
A VÍZ ÚTJA

Sziklából kiszalad, friss forrás fakad,
mohás kövek között, zöld lombtető alatt
sétálgat a patak.

Mendegél csak egyre, felmászik a hegyre,
rohan körbenézni, s a völgybe leesve
tává gyűlik egybe.

Ha az állást unja, merre indul, tudja,
hajót cipel hátán, bandukolva, futva,
ez neki nem munka.

Útja végén, hol már nincs se föld, sem ember,
magához ölel majd minden folyót egyszer
a végtelen tenger.

Veriforgó

Marcsák Gergely

POTTÓ-PANZIÓ

Egy napon egy pottócsapat
szobát bérelt, húszágyasat.

Fán henyéljünk? Jobb a fotel.
Dzsungel helyett luxushotel.

Felkiált a pottófalka:
Pottók, irány Mátészalka!

Pottó ősök lánya, fia –
elindult a kompánia.

Kongóban egy komp hátára
ugrott fel a pottógárda.

Kongó folyó, Tisza folyó.
Mentek, mint a puskgolyó.

Reggelre a pottónépek
Mátészalkán partra léptek,

s mikor mind a hotelhez ért,
beküldték a pottóvezért.

Én vagyok a fő-fő pottó.
Becsés neyem Pottó Ottó.

Van velem egy pottócsapat,
szobát kérnénk, húszágyasat.

Recepció s gyorsan szalad:
Lakosztályunk egy még szabad.

Erre ez a pottóbanda
a szép hotelt lerohanta.

Liftaknában föl-le másztak,
csillárokon légtornásztak,

szaunában ebédeltek,
szétrágták a házirendet.

Mit tudták a dzsungellakók,
hogy a vécék mire valók?

Szemeteltek, ahol lehet,
elűzték a vendégeket,

menekült sok alkalmazott,
hagytak hotelt, csapot-papot.

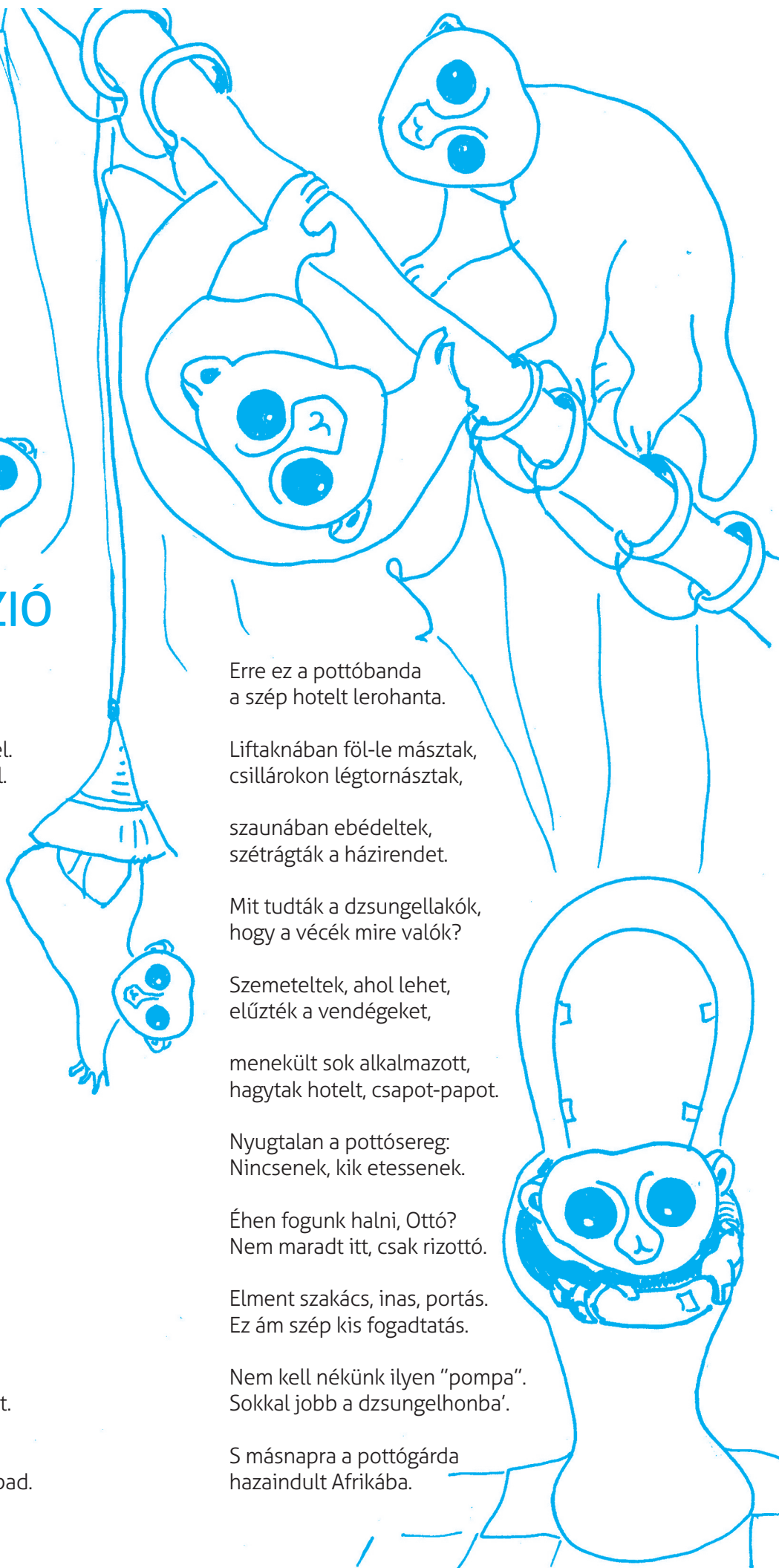
Nyugtalan a pottósereg:
Nincsenek, kik etessenek.

Éhen fogunk halni, Ottó?
Nem maradt itt, csak rizottó.

Elment szakács, inas, portás.
Ez ám szép kis fogadtatás.

Nem kell nekünk ilyen "pompa".
Sokkal jobb a dzsungelhonba'.

S másnapra a pottógárda
hazaindult Afrikába.

Mester Györgyi

AMAZÓNIA

Már egy ideje hallották a rémisztő, érthetetlen zajokat. Dübörgött a talaj a talpuk alatt, már ha éppen a földön mászkáltak, de hallották a félelmetes csattogást és ropogást akkor is, ha a fákon ugráltak vagy éppen pihentek. Látták, amint napról napra újabb, hatalmas faóriások hanyatlottak a földre, melyek a tűző naptól védelmezőik, friss levegőjük biztosítóka, egyben éjszakai oltalmazóik voltak.

Egyre beljebb húzódtak hát az erdőbe. Megnézni, hogy mi történt, utánajárni, tenni ellene valamit azonban egyikük se mert.

Ugyanúgy félt a merész, maga is félelmet keltező jaguár, mint a pekari, a vízidisznó, de nem volt elég bátorsága egyetlen tapírnak sem. Még a fák között vidáman és könnyedén ugrálva közlekedő gyapjas majmok is elbátortalanodtak, amikor szóba került, meg kellene nézni, mi okozza a félelmük alapját képező, rettenetes zajokat.

Egy nap azonban olyasmi történt, ami még inkább felbolygatta a dzsungel lakóinak életét: eltűnt az egyik gyermekmajmocska. El nem tévedhetett, biztosan hazatalált volna, tehát bizonyára valami baj érte.

Az ismeretlen eredetű zajtól való félelem összekovácsolta az erdő lakóit, természetüktől merőben szokatlan egységbe forrasztotta őket. Egyértelműen a zajhoz kötötték a tragikus eseményt. Váratlanul akadt egy vállalkozó kedvű állat, a fekete kajmán, aki kijelentette: ő utánajár a dolognak, legyen bármi is a következménye.

Leszállt az este, amikor a kajmán útnak indult. Amerről nappal a zajt hallották, ott most csend honolt. A helyre érve, ahol korábban magas, égbenyúló, sűrű levélzetű fák álltak, most egy kopár tisztás terült el. Rajta hatalmas vasszörnyetegek álltak, odébb vászonsátor, ami nagy bokorhoz volt hasonlatos. Közeledvén hozzá, hallotta, benne szintén élőlények alhatnak, de nem olyanok, mint az ő erdőlakó társai.

Ekkor váratlanul olyan zajt hallott, amit csak egy magát kelepcebén érző, árva kismajom hallat. Segítségét kérő, halk rimázkodást.

Hamarosan rá is talált egy nagy ketrecre. Körbejárta, erős farkcsapással próbálta összetörni, de úgy találta, ehhez ő egymaga kevés. Visszament az erdőbe, és még aznap éjjel összeverbuválta a mentőcsapat tagjait. Önként jelentkezett a jaguár, mert ha erőről, nagy, éles fogakról van szó, akkor rá van szükség. De beállt a csapatba a pekari disznó és a vízidisznó is. A lajhárt lebeszélték a

csatlakozásról, mivel nem tudták volna kivárni, hogy velük együtt célba érjen.

Óvatosan megközelítették a kismajom fogva tartásának helyét, és mindnyájan nekifeeszültek. Mivel a zárat nem tudták letörni, a ketrecet felfordították, és a fából készült alját a kajmán ütötte, a jaguár a fogával, karmaival tépte, a majmok pedig a léceket feszegették le róla.

A kismajom hamarosan kiszabadult. A ketrecet a csapat tagjai úgy fordították vissza a talpra, hogy szépen rásimult a felbontott padlózatra. Olybá tűnt, a kismajom varázslatos módon tűnt el, hiszen a lakat sértetlen, a rácsok a helyükön vannak, és a padló is bontatlan.

Másnap, amikor felkelt a nap, már nem hallottak semmit. Elült a zaj, nem dübörgött többé semmi. A nagy favágóipari cég emberei abbahagyták a munkát, fejvesztve menekültek el a helyszínről. Babonásan hitték, hogy az esőerdő rossz szelleme megelégette az erdőirtást, kivarázsolta a ketrecből a foglyul ejtett kismajmot, rajtuk pedig bosszút áll majd.

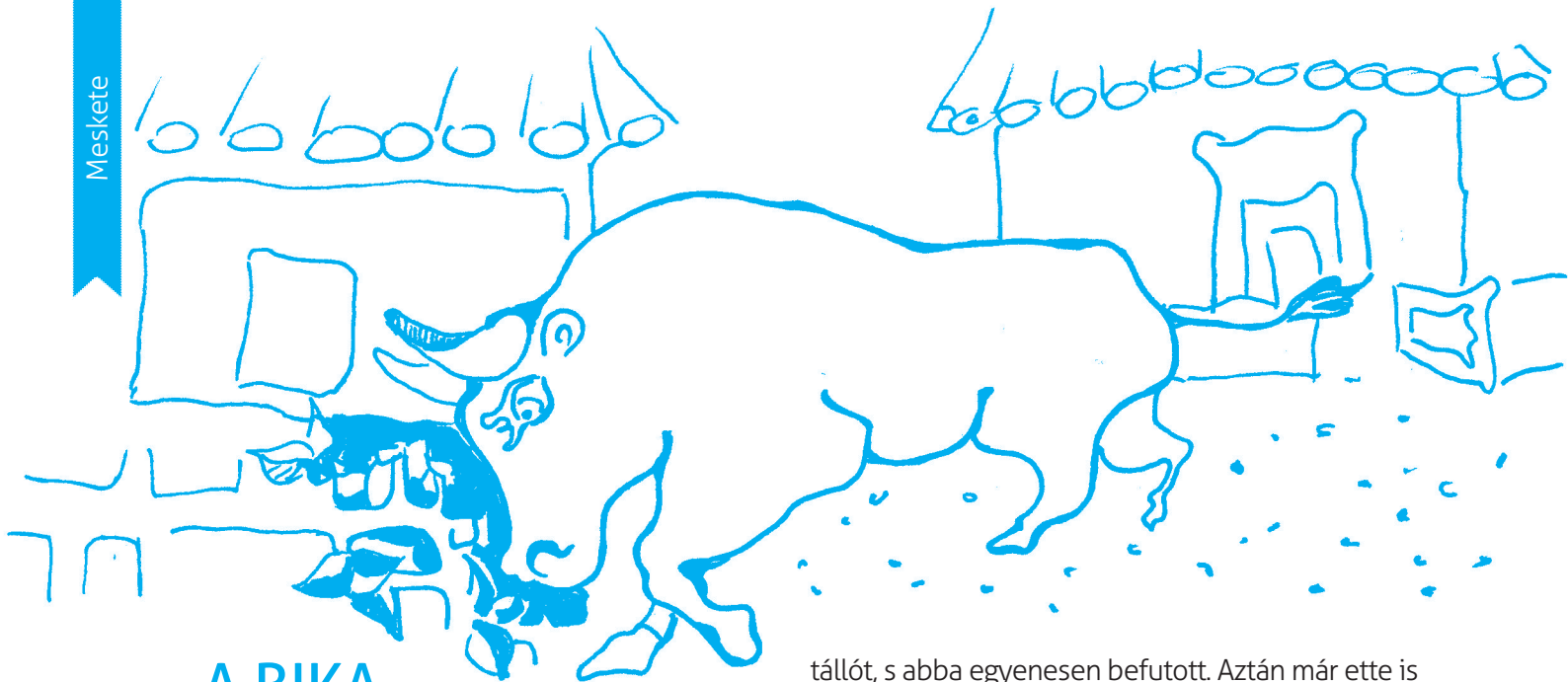
Az esőerdő kipusztított növényeit a madarak – a csőrükben hozott magvakat leszórva – újratelepítették. A lassan, de biztosan növekvő fiatal fácskák újjávarázsolják az erdőt, a sok kilehelt oxigénnel megtisztították, frissebbé tették a párás levegőt, védve ezzel a Föld légkörét is.

A dzsungel testén fakivágással, földtúrással ejtett csúnya sebeket jótékonyan begyógyította az idő, és a történet hamarosan csak rossz álmokként maradt meg az erdőlakók emlékezetében.

Mesketete

A BIKA

Magyar népmese

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy embernek három fia. A három közül az egyik egy kicsit bolondos legény volt. Egyszer aztán az öreg nagyon megbetegedett, érezte, hogy nemsokára meghal. Odamennek hozzá a gyerekei. A legidősebb azt kérdezi:

– Édesapám, mit hagy kend nekem?

Azt mondja erre az öreg:

– A bikát, fiam, a bikát!

Kérdezi a másik fia is:

– Hát nekem, édesapám, mit hagy?

– A bikát, fiam, a bikát – feleli ennek is.

Odamegy a harmadik is, a bolondos. Kérdezi:

– Hát nekem, édesapám, mit hagy kend?

Annak is csak azt mondja az öreg:

– A bikát, fiam, a bikát.

Nem is volt az öregnek más vagyona, csak egy szép bikája. Ezt hagyta mind a három fiának, aztán csendesen elaludt: meghalt. A temetés után azt mondják a gyerekek:

– Hogyan osztozzunk el hárman a bikán? Mert levágni kár volna! Mit csináljunk?

Azt mondja a legidősebb:

– Idehallgassatok, mind a hárman csináljunk itt az udvarban egy-egy istállót, s akinek az istállójába megy a bika, azé lesz.

Beleegyeznek a testvérei. A két idősebb épített is szép istállót az udvarba, az egyik még kaput is faragott hozzá fából. A bolondost Jankónak hívták, ő meg elment az erdőbe, hozott egy csomó zöld ágat, aztán karókat vert le az udvarba, és a karókat a sok zölddel körülkanyarította. Más istállót nem tudott csinálni. Mikor már kész volt mind a három fiú istállója, kieresztették a bikát, és várták, hogy kinek az istállójába megy be. A bika nem ment egyik szép istállóba sem, hanem meglátta a zöldből épített is-

tállót, s abba egyenesen befutott. Aztán már ette is a falát, a leveleket. Így hát bolondos Jankóé lett a bika. Jól van, a másik kettő nem zúgolódott, mert ők találták ki azt, hogy így osztozkodjanak. És most mit csináljon Jankó? Azt gondolta magában: ő nem tartja meg ezt a bikát, hanem elviszi eladni. Amint megy az úton a vásárba, vezet a bikát, elmegy egy odvas fűzfa mellett, amely nagyon korhadt volt már. Hallja ám, hogy nagyon nyikorog a fa:

– Nyik-nyák, nyik-nyák.

Erre aztán megáll.

– Mi az, te vén fűzfa, meg akarod venni ezt a bikát?

A fűzfa csak tovább nyikorgott. Azt mondja Jankó:

– Hát jól van, idekötöm hozzád, meglátom, hogyan fizetsz.

Oda is kötötte a bikát a fűzfához, a fűzfa meg tovább nyikorgott. Azt mondja Jankó:

– Na, jól van, én most elmegyek haza, de holnap eljövök újra. Ha nem lesz itt a pénz, elviszem a bikát, de aztán téged is kiváglak.

Úgy is lett. Másnap megy ám vissza, vitte a fejstét is. Már messziről látta, hogy nincs a fűzfa mellett a bika. Elért oda, hát csak a véres földet látta emitt-amott, meg a bika körmeit, szarva hegyeit és a csontjaiból itt-ott pár darabot. Ebből aztán tudta, hogy a bikát megették a farkasok. Azt mondta Jankó:

– No, te vén fűzfa, nem védted meg a bikát, most sem a tied nem lett, sem az enyém.

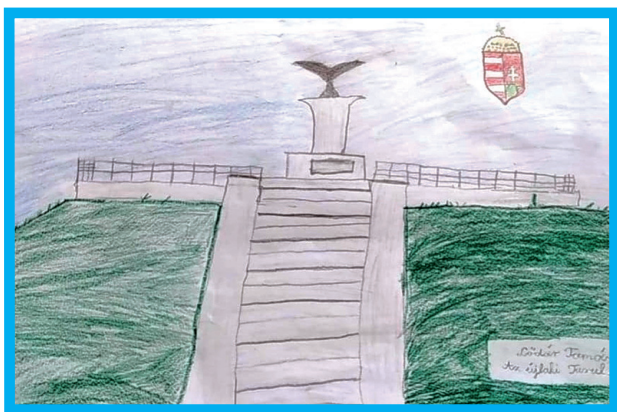
Neki is állt kivágni a fát. Nem is kellett neki sokáig vágnia, mert korhadt volt még a gyökere is. Amint kidőlt a fa, hát egy nagy bogrács volt az aljában, a bogrács meg telis-tele aranypénzzel. Nézi Jankó: ejnye, mégiscsak itt van a pénz! Odafordul a fához:

– Te bolondos fa, nem tudtál előbb szólni? Látod most már kivágtalak, te meg most adod a pénzt!

Ha már így alakult, kirángatta a földből a bográcsot és hazavitte. Volt is nagy öröm otthon! A testvérek elosztották egymás között a sok aranyat, és életük végéig gazdagon éltek.

Juhász Jázmin, Beregszász

Lódár Tamás, Batár

László Antónia, Salánk

Márkusz Norina, Szernye

Danku Evelin, Batár

Rácz Eleonóra, Ungvár

Danku Mihály, Batár

Sárközi Karola

ÜVEGHEGY

Hol volt, hol nem volt, talán még az Óperenciás-tengeren is túl, éltem én, a kalandvágó, kíváncsiskodó, példaértékű Márton, özvegy anyámmal a nagy semmi közepén. Történetemet talán egy jó reggelt szóval kezdeném. Lehet kicsit előrerohantam, ilyen vagyok én. Ha egy szóval kellene magamat bemutatni, azt mondanám, lendületes vagyok.

Édesanyámmal már 10 éve kettesben élünk, ahogy már említettem a nagy semmi közepén. Édesapámat 2 éves koromban veszítettem el egy szörnyű betegségben. Valójában meg sem tudtam ismerni. Anyukám rengeteget mesél róla. Édesanyámmal 10 éve olyan szoros kötelék alakult ki közöttünk, hogy az mérhetetlen. Sokszor beszél nekem valami furcsa Üveghegyről, aminek még a jelentését sem értem. Mondogatja mindig: „Nem baj, kisfiam, mire majd odanövekszel, megtudod, hogy mit is jelent számunkra az üveghegy.”

Két év elteltével, pont a születésnapom napján, anyukám így kiáltott be a szobám ajtaján:

– Márton! Reggeli!

Mivel szófogadó gyerek voltam, szaladtam is a konyhába reggelizni.

– Márton, miközben eszel, szeretnék neked mutatni valamit. Mikor kiderült apukád súlyos betegsége, írt neked egy levelet, és azt mondta neked, hogy a 14. születésnapodon adjam át neked. Én megőriztem 14 éven keresztül, most szeretném, ha figyelmesen elolvasnád.

Kíváncsi arccal néztem édesanyámra és remegő kezekkel elvettem tőle a levelet. Félttem elolvasni. Tudtam, hogy édesapám nemhiába akarta, hogy a levelet 14 éves koromban olvassam el. Azt gondoltam, valami elszomorító dolgot akar ebben a levélben közölni velem. De nem így volt. A levélben ez állt:

„Drága kisfiam! Mire édesanyád ezt a levelet átadja neked, már érett fiú leszel. Nagyon sajnálom, hogy nem tudtunk együtt közös élményeket szerez-

ni és megismerni egymást. De nem akarlak elszomorítani. Tudnod kell, hogy egyszer majd édesanyád is elvállik mellőled. Ezért ki kell tanulni egy szakmát, amivel pénzt tudsz keresni, és el tudod tartani magadat és persze családot. Kértem édesanyádat, hogy sokat meséljen neked rólam, hogy ne felejtss el jó apádat. Kértem, hogy meséljen neked az Üveghegyről, ami még lehet érthetetlen a számodra, de egyszer majd megérted, hogy milyen kalandot hagytam neked. Ezért menj! Fedezd fel a nagyvilágot. Miután megélted a kalandokat és eljutottál a kitérő célhoz, térj vissza édesanyádhoz és töltsd vele hátralévő életéveit. Szeretettel: édesapád.”

Könnyező szemekkel adtam át édesanyámnak a levelet és kértem, hogy őrizze meg nekem. Mielőtt még a nap lehunyta volna szemeit, megkértem édesanyámat, hogy pakoljon be nekem minden fontos dolgot, ami egy ilyen úthoz kell. Mert ha édesapám ezt a kalandot tényleg nekem szánta, akkor holnap nekivágok a nagy útnak.

Édesanyám nehezen fogadta, hogy a következő napokra egyetlen fia itthagyja őt, de a szíve mélyén tudta, hogy ha elmegyek, vissza is térek, még hozzá felejthetetlen és felbecsülhetetlen élményekkel.

Másnap reggel korán indultam, búcsút vettem édesanyámtól, és megígértem neki, hogy az utamból nem üres kézzel térek haza, hanem a boldogság örömeivel és csodálatos pillanataival.

Az út nagyon fárasztó volt, így az első éjszaka tüzet raktam, és a meleg tűz mellett el is szundikáltam. Álmomban édesapámmal beszélgettem, aki azt súgta a fülembe, hogy ha nagyon nehéz is, akkor se adjam fel, küzdjek a jutalomért ami ott vár majd rám. Miután meghallottam a jutalom szót, rögtön felébredtem álmomból, és még nagyobb kíváncsisággal és akaraterővel újra nekivágtam a nagy útnak. Kapzsi gyerek voltam. Édesanyám nem sokat tudott nyújtani abból a kis pénzből, amit édesapám hagyott ránk. Én mindig is többet akartam.

Elindulásom után a távolban egy füstölő kémenyt pillantottam meg. Mire odaértem a kicsinyke kunyhóhoz, besötétedett. Kopogtam az ajtón, egy öregasszony nyitott ajtót:

– Hát te, fiacskám? Miért mászkálsz éjnek idején egyedül az erdőben?

– Márton vagyok, és az Üveghegyet keresem.

– Hosszú út áll még ellőtted. Gyere be és töltsd nálam az éjszakát!

Egy kis matracon kaptam helyet. Másnap reggel az izgatottság nem hagyott sokáig aludni, ezért korán felkeltem és csendben kisurrantam a kunyhóból, egy köszönőcédulát magam után hagyva. Minél hamarabb oda akartam érni az Üveghegyhez. Most már harmadjára vágtam neki a nagy útnak. Rengeteget gondolkodtam azon, hogy milyen is lehet valójában az Üveghegy. Élnek-e ott emberek vagy természetfölötti erővel rendelkező lények? De leginkább az nem volt érthető, hogy édesapámnak mi célja volt azzal, hogy engem odaküldjön. De nem tudtam dűlőre jutni.

A távolban egy csodálatos házat pillantottam meg. Elég messze volt, és egyre jobban fogyott az erőm. De akkor eszembe jutott, amit álomban mondott édesapám: „Ha nagyon nehéz is a gyalogút, akkor se add fel.” Bízam abban, hogy a sok csoda és élmény, amit útközben szerzek, megéri a fáradságot. Mire odaértem, a nap az ég aljára szállt. Gyönyörű, hatalmas ház tűnt a szemem elé. Tele ablakokkal, hatalmasabbnál hatalmasabb fákkal és szebbnél szebb virágokkal. Bekopogtam, kissé több bátorsággal, mint a parasztházba. Egy férfi nyitott ajtót, megkérdezte, ki vagyok. Elmondtam neki, hogy Mártonnak hívnak, és az Üveghegyet keresem.

– Látom rajtad, hogy fáradt vagy. Gondolom, nincs hol aludnod. Gyere hát be! Egy éjszakára itt maradhatsz nálunk.

A családdal együtt asztalhoz ültem és bőségesen ettem. Vacsora után megköszöntem az ételt és jó éjszakát kívántam a családnak. Egy kényelmes faágyon kaptam helyet. Az izgalom ma sem hagyott sokáig aludni, ezért csendben kisurrantam a házból. Negyedjére vágtam neki a nagy útnak. Kicsit elgondolkodtató volt, hogy minden ember előtt megemlítem az Üveghegyet, de senkit nem érdekel. Talán nem hiszik, hogy létezik? De engem ez sem tudott megállítani.

Gyaloglás közben egy hatalmas, csillogó torony tetejét pillantottam meg. Ahogy a nap rásütött, a teteje gyönyörűen csillogott. „Az Üveghegy! – kiáltottam hangosan. – Hát megtaláltam! Mégis létezik!” Nagyon siettem, hogy ne estére érjek oda. Mire odaértem, minden erőm elfogyott. Az üvegajtók mellett beöltözött emberek álltak. „Jó helyen járok? Ez lenne itt az Üveghegy?” – kérdez-

tem. De ők csak néztek, mintha kőből lettek volna. Bekopogtam. Egy kisasszony nyitott ajtót, aki még a nevemet sem kérdezte meg, hanem azonnal betessékelt. Mikor beléptem, a nagy csillogástól még pislogni sem tudtam. Minden aranyból és ezüsből volt. A kisasszony kedves mosollyal rám nézett, és csak annyit mondott: „Erre tessék!” Egy hatalmas terembe kísért, ahol egy hatalmas széken egy idősebb férfi – koronával a fején – köszönt rám.

– Gondolom, te lehetsz Márton.

– Igen.

– Nem kell félned tőlem. Foglalj helyet, és mesélek neked. Ismerem édesapádat. Nagyon jó barátok voltunk. Olyan ember volt, aki mindenben csak a jót látta. Órákig is beszélgettünk egy meleg kávé mellett. Kiskorában ő is elvesztette az édesapját, ezért édesanyja a királyi udvarba küldte el dolgozni, ahol én akkor még csak herceg voltam. A palotában kerti munkát kapott, én pedig rengeteg időt játszottam a kertben. Így lettünk barátok. Ahogy telt-múlt az idő, édesapád feleséget választott magának, aki egy csodaszép gyermekkel ajándékozta meg. Édesapád ezután sem hagyta itt a palotát, de mikor kiderült szörnyű betegsége, megkért valamire. Tudta, hogy bármiben számíthat rám. Megkért, hogy tartsalak el titeket addig, míg belőled igazi fiatalember nem válik, aki majd saját kezével keresi meg ételét és italát. Ezt a helyet még édesapád nevezte el Üveghegynek. Hogy miért ez lett a neve, azt senkinek sem mondta el. Szeretnék munkát ajánlani itt neked, és egy házat, ahol édesanyáddal megfértek.

Ekkor értettem meg, milyen is az apai szeretet. Könnyek töltötték el szemeimet. Nehéz volt elfogadni, hogy egy ilyen jó embert, amilyen édesapám volt, nem tudtam megismerni. De akkor eszembe jutott, hogy ettől még példát tudok róla venni, és meg tudom mutatni a világnak, hogy egy parasztfiú élete apa nélkül is lehet olyan, mint egy akármilyen kamaszfiúé.

Éjszakára egy hatalmas szobában kaptam helyet, ahol akkora volt az ágyam, mint odahaza a kicsinyke szobám. Lefekvés után elgondolkodtam azon, hogy édesapám miért nevezte el ezt a csodálatos helyet Üveghegynek. Úgy gondolhatta, hogy egy ilyen név egy ilyen kíváncsiskodó gyermeket, mint jómagam, mindig is érdekelni fog.

A király segítségét elfogadván, másnap édesanyámmal be tudtunk költözni új hajlékunkba, és új életet kezdhettünk közel az Üveghegyhez.

A történetem ennyi volt, füle-farka benne volt.

Ez a mese a 2019-es Üveghegy meseíró pályázat 3. korcsoportjában 1. helyezést nyert.

Bara Gabriella

MAT EKMESE

Hol volt, hol nem volt, a parametrikus egyenleteken innen, az egyenlő jelén túl, ahol a kurtaszarvú négyzetgyök túr, élt egyszer egy híres-neves matematikus, akit Mat Ekmesének hívtak.

Erről az Ekmeséről azt kell tudnunk, hogy még a házat is trigonometrikus függvények tartották össze. Reggel a kongruenciával kelt, este a függvényekkel feküdt, napközben pedig feladatokat állított össze és oldott meg. Volt, hogy egy nehezebb példa megoldásával több napot is eltöltött, és mindig nagyon örült neki, ha sikeresen megoldotta. Így élt, elégedelt a mi matematikusunk, míg egyszer egy egészen váratlan dolog történt vele. Éppen egy igen nehéz feladat közepén tartott, mikor hirtelen berontott hozzá két ismeretlen, se szó, se beszéd, megragadták, és meg sem álltak vele Számtanország közepéig. Itt aztán elpanaszolták neki gondjukat, bajukat. Ekmeese megtudta, hogy Számtanországban elszaporodott a sok pontatlan példa, felelőtlen feladat és egyenlőtlen egyenlet, egyszóval kitört a káosz, és csak egy igazi matematikus tudna rajtuk segíteni. Ekmeese nem tétovázott sokat, hanem azonnal munkához látott. Először a kétismeretlenes egyenlettel kezdte. Az egyik ismeretlen segítségével kifejezte a másikat, behelyettesítette, és innentől már viszonylag egyszerűen levezette. Így megismerhette a két ismeretlent. Egyikükről kiderült, hogy ő a kör sugara, s hálából megajándékozta egy Pi-paripával. A másik sem akart adós maradni, hiszen ő meg a derékszögű háromszög befogója volt, ezért ő egy koszinusz kardot adott Ekmesének. Matematikusunk illendően megköszönte az ajándékokat, elbúcsúzott, majd felült a Pi-paripájára és elvágatott.

Addig mentek, mendégéltek így kettecskén a paripával, míg nem találtak egy óriás emeletes törttel. Bizony, ennek nem volt se füle, se farka, és nem akart elmozdulni se jobbra, se balra. Törte is a fejét Ekmeese, hogy mihez is kezdjen most, de végül csak kiötlötte a megoldást. Mindig csak a legelső törttel foglalkozott, így nemsokára a terpeszkedő óriásból nem maradt más, mint néhány száználmas számítás, amivel Ekmeese könnyedén elbánt, és folytathatták útjukat.

Már dél felé járhatott az idő, mikor beértek egy kis falucskába. Itt csodálkozott csak Ekmeese igazán, mert a falu lakói ahányan voltak, annyi felé szaladtak, menekültek, rejtőzködtek, ki hova látott, pincébe, padlásra, szalmakazalba, számhalmazba. Ekmeese megelégette ezt az eszeveszett rohángalást, megragadta az egyik falusi karját, és tőle próbálta megtudni, hogy ki vagy mi okozza ezt a nagy riadalmat. A szegény pára a félelemtől reszketve, hebegve-habogva, de mégiscsak elmondta kétségbeesésük okát. Az ő falujuk nem más, mint Negatívfalva, mert itt lakik az összes mínusz. De ezt jól tudja a gonosz modulus-sárkány is, aki gyakran ellátogat ide, s mint a modulusok általában, megessi a mínuszt, vagyis az itt élők jó részét. Alig fejezte be a mondókáját a szegény mínusz, az utca sarkán feltűnt a tűzokádó szörnyeteg. Teásbögre méretű szemével pásztázta végig tüzetesen az utcát újabb áldozatok után kutatva. Ekmesét azonban nem ijesztette meg. Hősünk habozás nélkül megsarkantyúzta lovát és egyenesen a sárkány felé vágatott. Kirántotta koszinusz kardját és levágta vele a szörnyeteg fejét. Annak még megmukkanni sem volt ideje, egyből kilehelte páráját a gonosz lelke.

A falusiak csak nagysokára mertek előjönni a rejtekeikből. Attól tartottak, hogy a modulus nem pusztult el, csak egy cselet eszelt ki, hogy valamennyiüket felfalja. Amikor látták, hogy ilyesmiről szó sincs, rögtön visszatért a bátorságuk. Daloltak, örvendeztek, egyesek még tánca is perdültek. Megköszönték Ekmesének, amit értük tett, ugyanakkor azt is elárulták, hogy a gonosz sárkánynak volt egy még nála is gonoszabb vénséges vén öreganyja, Gammaszorkány, aki ahol csak tudott, ott ártott Számtanország lakóinak. Mielőtt még eltávozott volna az élők sorából, megátkozta Számtanország összes lakóját. Azért van annyi pontatlan példa, függő függvény, megoldatlan egyenlet. Sőt, még a száme egyenesen is összekeveredtek a számok, és hiába próbálkoztak, eddig még senkinek sem sikerült visszarendeznie őket.

Ekmeese végighallgatta a történetet, majd munkához látott. A mínuszok összehívták Számtanország összes problémáját. Negyedóra

múlva az összegyűlt egyenletek elfoglalták a falu főterét, a feladatok jobb felől, a példák pedig baloldalt váraoztak. Azok, akik nem jutottak be, a falu körüli réten telepedtek le. Ekmese hét héten át, éjt nappallá téve dolgozott, szorzott, osztott, kivont és összeadott, míg meg nem oldotta az utolsó feladatot is. Utóbb már gyufaszállal kellett kitémasztania a szemhéját, hogy le ne csukódjon a fáradtságtól. Ő azonban nem érte be ennyivel. Leheveredett, hogy kialudja magát, és mikor felébredt, elindult helyrerakni az összekeveredett számegeyenest. Ott bizony tényleg nagy keszekuszaságban voltak a számok. Ekmese éppen jókor érkezett meg. Katonásan felsorakoztatta a számokat, a negatívakat balra, a pozitívakat jobbra, a törteket pedig az egészek közé. Már látszólag helyreállt a rend, csak a kis

nulla szomorkodott ott egymagában, mert őt sehová sem akarták befogadni, hiszen ő se nem negatív, se nem pozitív. Ekmese nagyon megsajnálta, ezért betette őt középre, így már tényleg mindenkinek megvolt a maga helye.

Számтанország lakói nagyon megörültek, hogy helyreállt a rend, ezért hét országra szóló lakomát csaptak Ekmese tiszteletére. Én is ott voltam, jót mulattam, egyharmad tortát még ajándékba is kaptam. A multság után Ekmese sorban elbúcsúzott a számoktól, felült a Pi-paripájára, megsarkantyúzta, és elvágtatott a végtelen felé. Majd ha egyszer odaérnek, én is folytatom mesémet.

Ez a mese a 2019-es Üveghegy meseíró pályázat 3. korcsoportjában 2. helyezést nyert.

Kádas Barbara

IGAZ BARÁTSÁG

Történt egyszer, hogy a kis Süni elindult barátokat keresni a nagyvilágba. A Kerekerdőben, ahol azóta élt, mióta az eszét tudta, sajnos, senki nem barátkozott vele a tüskéi miatt. Mindenki azt mondta neki, hogy biztosan valami vadállat. Mindenki csak első látásra ítélte meg, viszont senki nem ismerte a jó szívét és a kedvességét.

Összeszedte szegényes batyuját, majd útnak indult. Ment, mendegélt, míg nem találkozott Rókával.

– Szia, Róka! Szeretnél a barátom lenni?

– Én a te barátod? Az hiányzik még, hogy megdöfj a hatalmas tüskéiddel!

Szegény Süni szomorúan ballagott tovább, mígnem találkozott Medvével.

– Szia, Medve! Szeretnél a barátom lenni?

– Én a te barátod? Nem akarom, hogy a hatalmas, dárdaszerű tüskéid belém fúródjanak.

Süni szomorúan ment tovább. Egy pusztaságba érkezve, reményvesztve találkozott Rózsával.

– Szia, Rózsa – köszönt szomorúan. – Gondolom, te sem akarsz a barátom lenni a tüskéim miatt, ugye?

– Ugyan miért ne? Nekem is vannak, de sajnos én is magányos vagyok itt a pusztában.

– Mit szólnál hozzá, ha hazavinnélek, hogy velem élj? – ajánlotta fel Süni. – Mindig gondoználak, és nem lennél magányos te sem.

Rózsa rábólintott. Megvolt minden öröme Süninek, hiszen végre valaki nem a külseje alapján ítélte meg. Hamar kiásta Rózsát, és elkezdte hazacipelni. Ahogy mentek, Rózsa egyre gyengébb lett. Süni megijedt.

– Rózsa, bírd ki még egy kicsit, kérlek! – kezdett szipogni Süni.

– Hagyj itt, Süni, biztosan találsz jobb barátomnálam – mondta Rózsa, majd szenvedését egy halvány mosollyal próbálta leplezni.

– Nem hagylak, te vagy az egyetlen barátom! Te vagy, aki megért, és nem ítél el csupán a tüskéim miatt. Tarts ki kicsit még!

Miután kész lett a lyuk, belehelyezte Rózsát. Sietve gyűjtötte össze a harmatot a növények leveléről és Rózsa gyökereit öntözte vele. A kis növény lassacskán egyre jobban lett. Süni szája ismét felfelé görbült. Házat épített magának, és boldogan éltek együtt barátságban, míg meg nem haltak.

Ez a mese a 2019-es Üveghegy meseíró pályázat 3. korcsoportjában 3. helyezést nyert.

A következő verseket olvasóinktól kaptuk.

ITT VAN MÁR A TAVASZ

Karácsonyfák vannak már a szemetesben,
téli ruhák vannak már a szekrényekben.
Minden gyermek várja a meleget,
fáztak ők már eleget.
Minden madár csiripel hangosan,
ez a jele, itt már a tavasz van!

SZÜLETETT A NYÁR

Született a nyár a tájon,
minden gyümölcsökben van.
Született a nyár a mezőn,
minden búza sárgában.
Született a nyár a házban,
nem kell melegítő már.
Született a nyár a szívben,
minden melegben vár.

Anurova Júlia,
Ungvári Magyar Tannyelvű Elemi Iskola
és Drugeth Gimnázium

A TÉL VÉGE

A tél már elment régen,
a hó már elolvadt.
Szép felhők vannak az égen,
jég már nem maradt.
Tavasz jött a tájra,
a gyerekeknek jó.
És melegebb lett újra,
majd jön a szünidő.

Balla Zsófia,
Ungvári Magyar Tannyelvű Elemi Iskola és Drugeth Gimnázium

AZ IRKA SZÜLETÉSNAPJA

Télen sok ünnep van.
Elsőnek a Mikulás jön,
magával ajándékokat hoz
és a jó gyerekeknek adja.

A Karácsony legnagyobb,
ezért a legfontosabb.
És a legkedvencebb ünnep
az Irka-születésnap.

Ezen az ünnepen
sok vendég van.
Örömben táncolnak
és ajándékokat kapnak.

A FANTÁZIAORSZÁG

A világon van egy olyan ország,
mit nem találhatsz a glóbuszon,
nincs a térképen, csak az én fejemben.

Ott minden állat beszél,
és suttogva fúj a szél.
Mindenkinek csokit adnak a piacon
és fagyit a boltban.

A házak a földből nőnek,
mint erdőben a gombák.
Az iskolában az órák ötpercesek,
és negyvenöt percesek a szünetek.

A felnőttek autókon mennek,
a gyerekek pedig vezetnek
tevét, elefántot, lovat,
zsiráfot és krokodilt.

Sajnos, nincs ilyen ország,
de a gyerekek róla álmodnak.

Moskola Illés,
Ungvári 10. Számú Dayka Gábor Középiskola

MEGÉRKEZETT AZ IRKA!

Megérkezett az Irka
legújabb kiadványa,
vártam én már nagyon reája!
Sok érdekességgel van tele,
ezáltal tudásomat fejlesztem vele!

Irka, Irka, kedves!
Lapjaid oly érdekesek,
elolvasni érdemes!
Lapozgatni szeretem,
rejtvényeid megfejtem,
olvashatok meséket
s fejtörő talalós kérdéseket.
Örülök, hogy olvasód lehetek,
kiadványaidból én is részesülhetek!

László Antónia,
Salánki Mikes Kelemen Középiskola

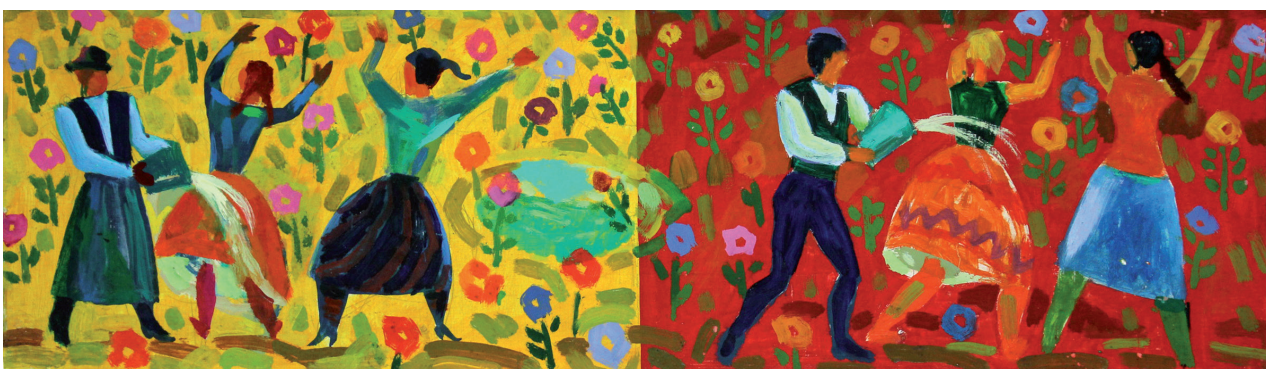
VERES PÉTER festőművész
1943, Csonkapapi – 2004, Beregszász

Kedves Művészetkedvelők!

Ezen az oldalon Veres Péter műveit láthatjátok, aki Beregszászban élt és alkotott. A Kárpátaljai Magyar Képző- és Iparművészek Révész Imre Társaságának alapító tagja volt. Több korszaka is volt alkotópályája során, de mindig fontos volt számára a színek hatása és ereje.

Olyan munkákat választottunk ki számotokra, amelyeken a húsvéti ünnepekhez kapcsolódó néphagyományokat mutat be a művész. A képeken virágmotívumokat és szakrális szimbólumokat is ábrázolt az alkotó.

Kulin Ágnes

Cím: HÚSVÉT 1, méret: 79x22 cm, technika: farost lemez, tempera

Cím: HÚSVÉT, méret: 78x40 cm, technika: farost lemez, olaj

Ha szeretnél többet is megtudni a fenti képek készítőjéről, és kíváncsi vagy a művész más alkotásaira is, akkor látogass el a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolára, ahol egész évben megtekintheted gyűjteményes emlékkiállítását, és az alábbi linken is megtudhatsz róla további érdekességeket: <https://reveszimretarsasag.hu/alkoto/32/veres-peter>

KÉRDÉSEK: Milyen hagyományokat és szokásokat ismersz fel a képeken? Mit jelent a motívum és a szakrális szimbólum kifejezés? Milyen szakrális szimbólumokat találunk a Húsvét című képen?

AZ ÉV MADARA 2020-BAN: AZ ERDEI FÜLESBAGOLY (ASIO OTUS)

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület 2019-ben indított szavazásán az erdei fülesbagoly kapta a legtöbb szavazatot, megelőzve két másik bagolyfajt, az uráli baglyot és a füles kuvikot. Az Egyesület nem véletlenül három bagolyfajt választott ki Az év madara szavazásra, mivel a baglyok mindig is különleges szerepet töltek be az emberek életében. Sok hiedelem, monda kötődik hozzájuk, a bölcsesség szimbólumának tekintik őket, pedig nem kivételesen intelligens madarak. Viszont tollszerkezetük, különleges érzékszerveik és éjszakai életmódjuk miatt valóban érdekesek. A jelöltek a nem fenntartható módon folytatott erdőgazdálkodás és mezőgazdaság miatt a kihalás fenyegeti.

Az erdei fülesbagoly Magyarország leggyakoribb bagolyfaja. Közepes méretű, tollfülei hosszúak. A múlt század első felében a varjak vadászata során sok fészekaljat kilőttek, mivel gyakran foglalja el költésre az elhagyott varjúfészkeket. A telet sokszor a településekre húzódva, általában örökzöldeken vészeli át. Egy-egy fenyőn nem ritkán több tucat egyed is megpihen nappal, majd sötétedéskor vadászatra indulnak.

A faj védett, természetvédelmi értéke 50 000 Ft.

AZ ÉV EMLŐSE 2020-BAN: A VIDRA (LUTRA LUTRA)

A Vadonleső Program immár hat éve, minden évben kihirdeti Az év emlőset. Fekete István Lutrája sokakkal ismertette meg ezt a fajt.

A menyétfélék közül talán a vidra alkalmazkodott leginkább a vizes életmódhoz: áramvonalas teste és a lábujjai között feszülő úszóhártya kitűnő úszóvá teszi. Kedvelt élőhelyei a vízfolyások, tavak csendes, növényzettel tarkított partmenti területei, amelyek kitűnő halászó- és búvóhelyül

szolgálnak. A vidrák maguk ásta kotorékban vagy borzvárakban laknak, amelyek egyik vége a víz alatt nyílik. Elsősorban hallal táplálkoznak, de jelentős mértékű a béka, valamint a gerinctelen állatok fogyasztása is.

Mindenféle

Fokozottan védett, természetvédelmi értéke 250 000 Ft.

AZ ÉV HALA 2020-BAN: A SÜLLŐ (SANDER LUCIOPERCA)

A Magyar Haltani Társaság által indított szavazáson Az év hala címre ezúttal is három halfajt javasoltak a szakértők: a csukát, a süllőt és a fokozottan védett német bucót, melyek közül mindhárom faj őshonos a magyar vizekben. Az online szavazást végül a süllő nyerte.

Ez a nagyra növvő ragadozóhal érzékeny a víz oldott oxigéntartalmára, ezért kerüli a duzzasztott, feliszapolódott folyószakaszokat, az állóvizek közül pedig inkább csak a jobb oxigénviszonyokkal rendelkező, nagyobb tavakban fordul elő. Valódi halevő ragadozó, táplálékának zömét elsősorban a kűsz képezi. A horgászok körében a legnemesebb ragadozóként ismert, mind csalihalas, mind pergető módszerekkel eredményesen fogható. Húsa szálkamentes, kiváló minőségű, a halgasztronómia egyik legkedveltebb alapanyaga.

Forrás: Izsákné Simon Adrienn, vadaszerdo.blog.hu

BIBLIAI ÁBÉCÉ

Titusz, Tituszhoz írt levél. Akárcsak Timóteus, Titusz is Pál hűséges munkatársa volt. Gyakran emlegeti elismeréssel a leveleiben, de az apostolok cselekedeteiről írt könyvben egyszer sincs szó róla. Tituszhoz intézett levelében Pál gyakorlati tanácsokat ad neki a krétai gyülekezet igazgatására, ahol Pál hagyta őt, s amelynek Pál megbízásából ő lett az első püspöke.

Tized. „A föld minden tizede az Úré, a szemes termésből, a fa gyümölcséből [...] a marháknak és juhoknak tizede az Úr szent tulajdona legyen.” Így rendelkezett Mózes, s ez a tized szolgált a papok és leviták eltartására, akiknek nem volt saját birtokuk és jövedelmük. Ezért erre különös gondot fordítottak a papi vezetők és a farizeusok. Jézus, bár korántsem törölte el a tized megadását, megfeddte a farizeusokat, hogy miközben erre gondosan ügyelnek, „elhanyagolják a jogosságot és az Isten szeretetét”.

Tírusz. A föníciai partvidék legjelentősebb kikötővárosa (ma a libanoni Tyr) híres volt hajóiról és tengeri kereskedelméről. Királya, Hirám, Dávid és Salamon barátja volt, s ő küldött nekik építőanyagot a jeruzsálemi királyi palota és a templom építéséhez. Jézus is járt a környékén, ott gyógyította meg a kánaáni asszony lányát. Harmadik missziói útjáról visszatérőben Pál is felkereste az ottani tanítványokat, s azok a Lélek indítására intették attól, hogy felmenjen Jeruzsálembe, de Pál nem hallgatott rájuk. Így került fogságba.

Tízparancsolat. A törvény két kőtábláját a Sínai-hegyen kapta Mózes Istentől a népével kötött szövetsége jeléül, mivel a két táblára írt tíz parancsolatban alapvető utasítások vannak e szövetségnek Isten akarata szerinti étellel való megtartására. Az első kőtábla parancsolatai Istenhez fűződő viszonyunkat szabályozzák: az egy Isten kizárólagos imádása; a bálványok („faragott képek”) készítésének, az Úr neve hiábavaló vételének (esküdözés, káromkodás) tilalma; az Úr napjának megszentelése. A második kőtábla parancsolatai az embertársainkkal kapcsolatos magatartásunkat szabályozzák: a szülők tiszteletének betartása, az emberölés, a paráználkodás, a lopás, a hamis tanúskodás és a felebarát tulajdona vagy felesége elkívánásának tilalma. Lényegük, ahogy Jézus is összefoglalta: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből. Szeresd felebarátodat, mint magadat.”

Tízváros (Dekapolisz). A Jézusról szóló hírek elterjedtek a Genezáret tavának egész partvidékén és a Tízvárosban, melyek főként a tótól északkeletre voltak. Ott találkozott Jézus azzal a szerencsétlen elmebajossal, aki örülsége rohamaival rettegésben tartotta a helybelieket. Jézus lecsillapította, amikor kiűzte belőle a tisztátlan lelkeket. Azok egy arra legelésző disznókondába szálltak, s a disznókat a tengerbe kergették. A Tízváros (görögül Dekapolisz) lakosai többségükben pogányok lehettek (ez a magyarázat a disznókondára, hiszen a zsidóknak tilos volt sertéshúst enni). A meggyógyult ember elkezdte hirdetni a Tízvárosban, milyen nagy dolgot tett vele Jézus.

Tömjén. A napkeleti bölcsek Betlehemben aranyat, tömjént és mirhát adtak a gyermek Jézusnak. A tömjén a cserfa kérgéből nyert fehéressárga gyanta, amelynek füstölögtetésével árasztottak jó illatot a papok a templomban. A hódolat jelképe, a napkeleti bölcsek ajándékaiként pedig Jézus főpapi tiszteletére utal, mint ahogy az arany a királyi, a mirha pedig az áldozati tisztére.

Tömjénező. Az a szenes serpenyő, amelyről a főpapnak az oltárról vett tüzes parázssal kellett illatos füstert füstölögtetnie a szent sátorban, illetve a templomban, amikor áldozatot mutatott be.

Tömlők. „Senki sem tölt új bort régi tömlőbe – mondja Jézus –, mert a tömlő kireped, és a bor kiömlik, hanem az új bort új tömlőbe töltik.” A bibliai időkben használt tömlők rendszerint kecske- vagy juhbőrből készültek, amelyeket kicseriztek és összevarrtak. Ezek idővel megrepedeztek, s a folyadék kiszivároghatott belőlük. Jézus üzenetét tehát hallgatói rögtön megértették. Ha azonban régi tekercesket hosszabb időre akartak elrejtetni, ilyen bőrtömlőkbe tették és elásták.

Lúchót ha-Brít – a Törvény táblái, a héber beosztás szerinti kezdőszavakkal

Cecil Northcott: *Bibliai lexikon gyerekeknek*

A HULLÁMOK LECSENDESÍTÉSE

Jézus tanításai közben egyszer nagyon elfáradt. A Genezáret taván, melyet Galileai-tengernek is neveznek, hajóra szállt. Amint a hajó ringott a habokon, Jézus elaludt, mint a gyermek a bölcsőben.

Miközben a tanítványok csöndesen beszélgettek, nyugat felől az égen terhes fellegek jelentek meg. Nemsokára szél kerekedett, a hullámok magasra szöktek, villámlott és dörgött, a felkorbácsolt hullámok ide-oda dobálták a hajót, ami csaknem felfordult. A tanítványok megijedtek. Felkeltették Jézust, s ijedten kérték: „Uram, segíts, mert elveszünk!” Jézus feddőleg szólt tanítványaihoz: „Mit féltetek, óh, kicsinyhitűek?” Aztán a tengert megdorgálta, a vihar lecsendesült, az áldott nap ismét derült égből sütött alá, és a kis hajó biztosan haladt tovább a tó sima tükkrén.

A tanítványok megtanulták az igazságot, hogy a veszedelemben nem szabad elcsüggedni. Az erős hit megtart.

Pieter Bruegel: *Krisztus a viharban a Galileai-tengeren*

JÉZUS PÉLDÁZATAI: A TÉKOZLÓ FIÚ

Élt egy gazdag ember, akinek sok földbirtoka, kertje, rétje, szőlője és erdeje volt. Volt neki két fia is, akik teljesen ellentétei voltak egymásnak. A nagyobbik szorgalmas és kitartó, kora reggeltől késő estig dolgozott, úgy szerette volna, hogyha vagyonát megkészserezhetné. A kisebbik nagyon könnyelmű volt; reggel nem szeretett jókor kelni, este nem szeretett korán feküdni, mindig csak a mulatságon járt az esze. Az apja búsult kisebbik fia miatt. Gyakran mondta: „Mi lesz belőled, fiam?”

Egyszer a kisebbik fiú azzal állt elő: „Apám, szeretnék elmenni a világba, hogy sokat lássak és tapasztaljak. Add ki a vagyonból az én jussomat!” Az apa azt gondolta, hogy a szülői házon kívül a fiú talán valami jó tapasztalatot szerez, s kiadta a vagyonból az ő részét.

A fiú vidáman ment el hazulról. Mindenütt mulatozott, szórta a pénzt és fizette sok barátja mulatságát. Azt gondolta, hogy a pénze nem fogy el soha. Egyszer azonban a pénz elfogyott, s ekkor barátai is otthagyták.

Amint ezeket elgondolta, elhatározta, hogy munka után néz, nehogy éhen haljon. Abban a városban, amelyben az ifjú volt, senki nem tudta alkalmazni, mert semmi munkához sem értett. Falura ment munkát keresni. Igen finom volt a keze, s nem hitték el, hogy dolgozni tudna. Végre egy gazda mégis felfogadta a disznókat őrizni. A gazda fősvény ember volt. Nem adott rendes eledelt az ifjúnak, hanem csak a disznók ételéből jutott neki. Mikor ilyen sorsra jutott, az apja gazdaságára gon-

dolt, ahol a legutolsó napszámosnak is tisztességes eledele, kenyere van. Elhatározta, hogy hazamegy, és megkéri az apját, hogy fogadja be a szolgálái közé.

Az apja otthon sokszor gondolt fiára, midőn a mezőn volt. Szomorúan vágyódva nézett arrafelé, amerre a fia elment, hogy vajon nem jön-e vissza. Egy napon meglátta, hogy jön a fia. Ruhája rongyos, arca sápadt, szeme beesett volt az ifjúnak. Az apa a fiú elébe ment. A fiúnak a lélegzete is elállt, hogy vajon mit mond az apja, nem fogja-e elűzni hazulról? Az apa, amint a fiúhoz érkezett, megölelte és megcsókolta. A fiúnak könnyes lett a szeme, térdre borult, átölelte apjának lábait és azt mondta: „Oh, atyám, vétkeztem ellened és az ég ellen; nem vagyok méltó, hogy többé fiadnak neveztessem. Fogadj be a te szolgálaid közé!” Az apa azonban felemelte, újból megcsókolta a fiát és kézen fogva hazavezette. Szolgáinak örömmel újságolta: „A fiam hazajött. Vegyétek elő a legszebb ruhákat, húzzatok gyűrűt az ujjára, cipőt a lábára, öljetek le egy borjút. Csapjunk nagy lakomát, mert az én fiam halott volt (azt hitte az apa) és ismét élő lett, elveszett volt és megtaláltatott.”

Jézus azt tanítja ezáltal, hogy az Isten olyan mihozánk, mint a jó apa gyermekeihez. Ha megtérünk, megbocsátja bűneinket. Mi is meg kell, hogy bocsásuk másoknak a bűneit, ha látjuk, hogy jó útra tértek! Isten, a mi Atyánk megbocsátja a megtérőknek a bűnét, és azt akarja, hogy mi is így cselekedjünk.

Benczédi Pál *Bibliai történetek gyerekeknek*
c. könyve nyomán

170 éve, 1850. április 9-én, Radnót községben született Pósa Lajos költő, meseíró, az első irodalmi gyermeklap, *Az Én Újságom* egyik elindítója. Verseivel emlékezünk a magyar gyermekirodalom klasszikusára, Pósa bácsira.

SZÜLŐHÁZ

Virágos dombtetőn
Van egy szép palota,
Ezüst a födele,
Arany az ablaka.

Mégis csak szebb nekem
Az a nádvityilló!
Kicsi ablakában
Piros rózsabimbó.

Egy jó öreg asszony
Fiát oda várja –
Megyek, édes anyám,
Megyek nem sokára!

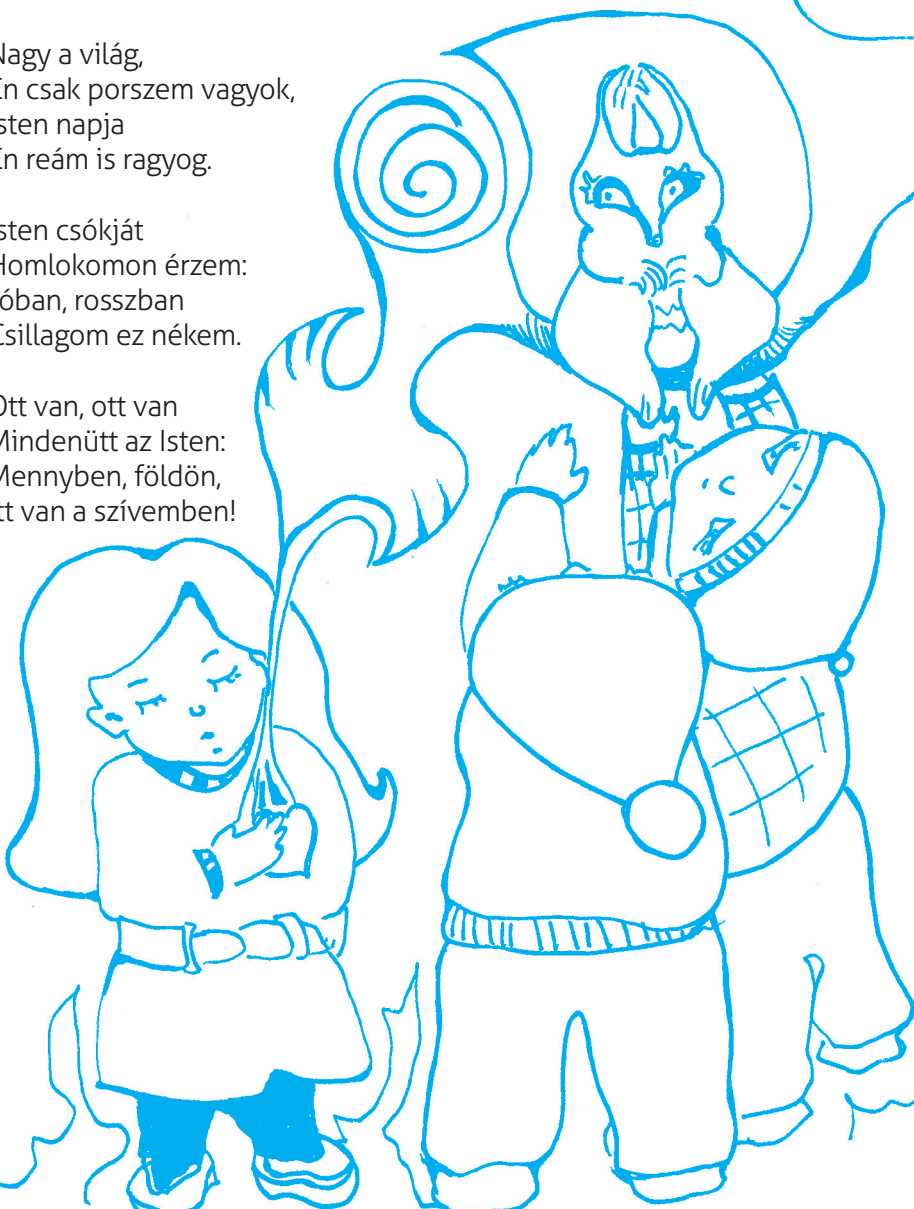

ISTEN

Nagy a világ,
Én csak porszem vagyok,
Isten napja
Én reám is ragyog.

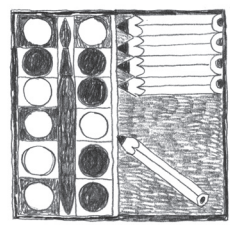
Isten csókját
Homlokomon érzem:
Jóban, rosszban
Csillagom ez nékem.

Ott van, ott van
Mindenütt az Isten:
Mennyben, földön,
Itt van a szívemben!

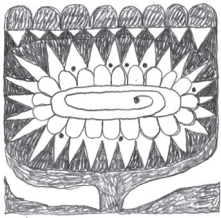

TRÉFA

Gyere velem.
– Hova?
Mókust fogni.
– Hol a mókus?
Ágon-bogon.
– Hol az ág-bog?
Cserfán, tölgyfán.
– Hol a cserfa, tölgyfa?
Zöld erdőben.
– Hol a zöld erdő?
Cserebogár lerágtá.
– Hol a cserebogár?
Bábaszarka megette.
– Hol a bábaszarka?
Héja bekapta.
– Hol a héja?
Vadász lelőtte.
– Hol a vadász?
Vacsorál,
Előtte egy teli tál,
Gyere, együnk mi is, Pál!

Kilesto

Veresförgő

Szilágyi Domokos

ERDEI ISKOLA

Jókor reggel
Borzné felkel,
s szólongatja kisfiát:
– Fékomadta,
szedd nyakadba
lábad, vár az iskolád!

Nyúléknál a makogás
miatt majd bedől a ház,
öreg Nyúlné pöröl, pattog:
– Hogy még mindig itthon vattok?
Nem indultok már soha?
Elszalat az iskola! –
S Nyúlffy Náci, Nyúlffy Nándi
illan, hogy nyomát se látni,
átbucskázik árkon-éren,
ciheresen és fenyéren.

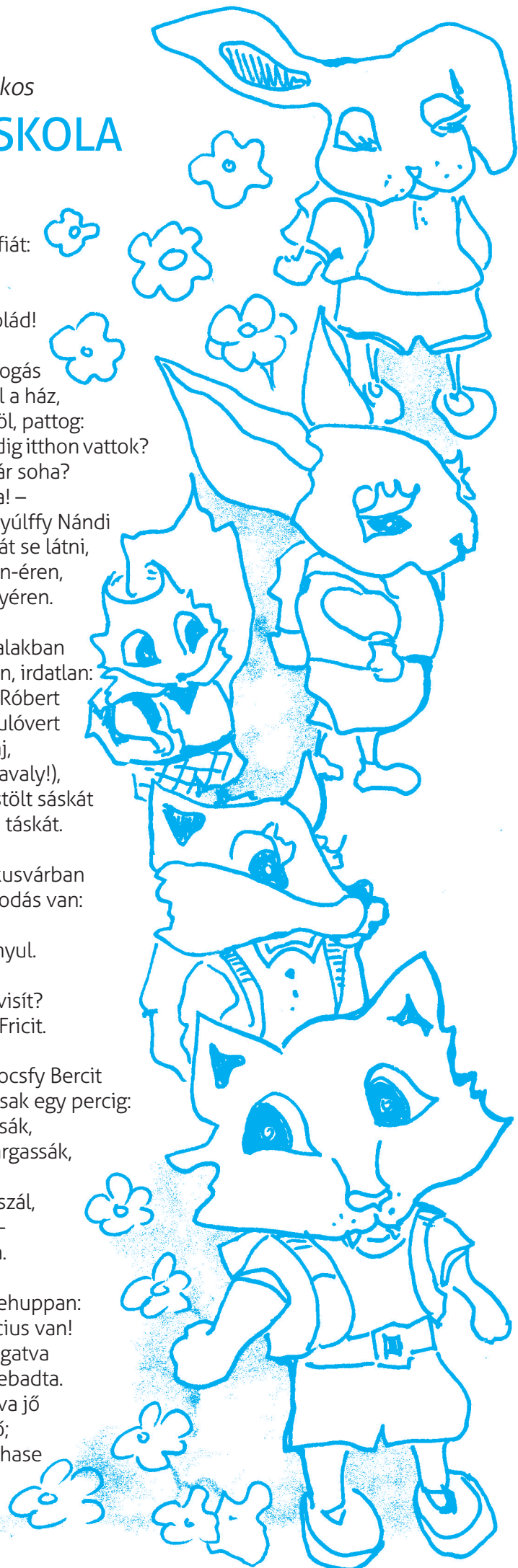
Domb alatti Rókalakban
nyögdcéslés van, irdatlan:
legifjabbik Róka Róbert
húzza a meleg pulóvert
(a pulóver, hajajaj,
bégetett még a tavaly!),
bekap három füstölt sáskát
s veszi az iskolás táskát.

Fa odvában, Mókusvárban
ugyancsak kavarodás van:
Mókus Misi ifiúr
hétalvónak bizonyul.

S Farkaslakán ki visít?
Ébresztik Farkas Fricit.

Málnavészben Bocsfy Bercit
pillantom meg, csak egy percig:
telhetetlen papzsák,
nem kell hogy zargassák,
alig virrad, ő már
ott csatangol, kószál,
amerre a málna –
napestig zabálna.

De most búsan lehuppan:
ó, még csak március van!
Savanyúan, orrlógatva
tovacammog az ebadta.
Nyomába táncolva jó
karcsú Ünő Enikő;
nem marad el sohase

Vaddisznódy Emese;
tüskéit kisuvickolta,
frissen totyog Sün Sarolta;
éppen kisütött a nap,
és a derűs ég alatt
Fajdkakassy Flórián
lombokból font glórián
illeg s vele húga, Flóra –
mindjárt kezdődik az óra.

Vén cserefa alá, kerek
tisztásra tart a sok gyerek.
Cserfa törzsén, szép virágos
táblán, betűk cifra sorban:

KI NEM TANUL, ANNAK CSÖPPEN,
AKI TANUL, ANNAK CSORRAN
ITT A TUDÁS

És tovább:
VALAHA A NEGYEDKORBAN
ALAPÍTÁ MAMMUTH JÁNOS
EZT AZ ELSŐ ÁLTALÁNOS
ERDŐKÖZI TANODÁT

Ide járnak a csöppségek
erdei okosság végett.
Nevelni a sok ebadtát
a jó szülők fölfogadták
Dr. Bagoly Balambért
heti három galambért.
A bölcs Bagoly doktor pedig
itt működik
márciustól novemberig.

Nyúlffyék itt sajátítják
el a káposzta-tan titkát;
Róka Róbert csirkeismét
tanul ma is, holnap ismét,
aztán tacszó-taktikát,
ezer vadász-praktikát;
a Borz-gyerek magol itt,
– hogy mit? – főleg tengerit!
Mókus Misi mindent ismer
– dióhéjban. (Több nem is kell!)

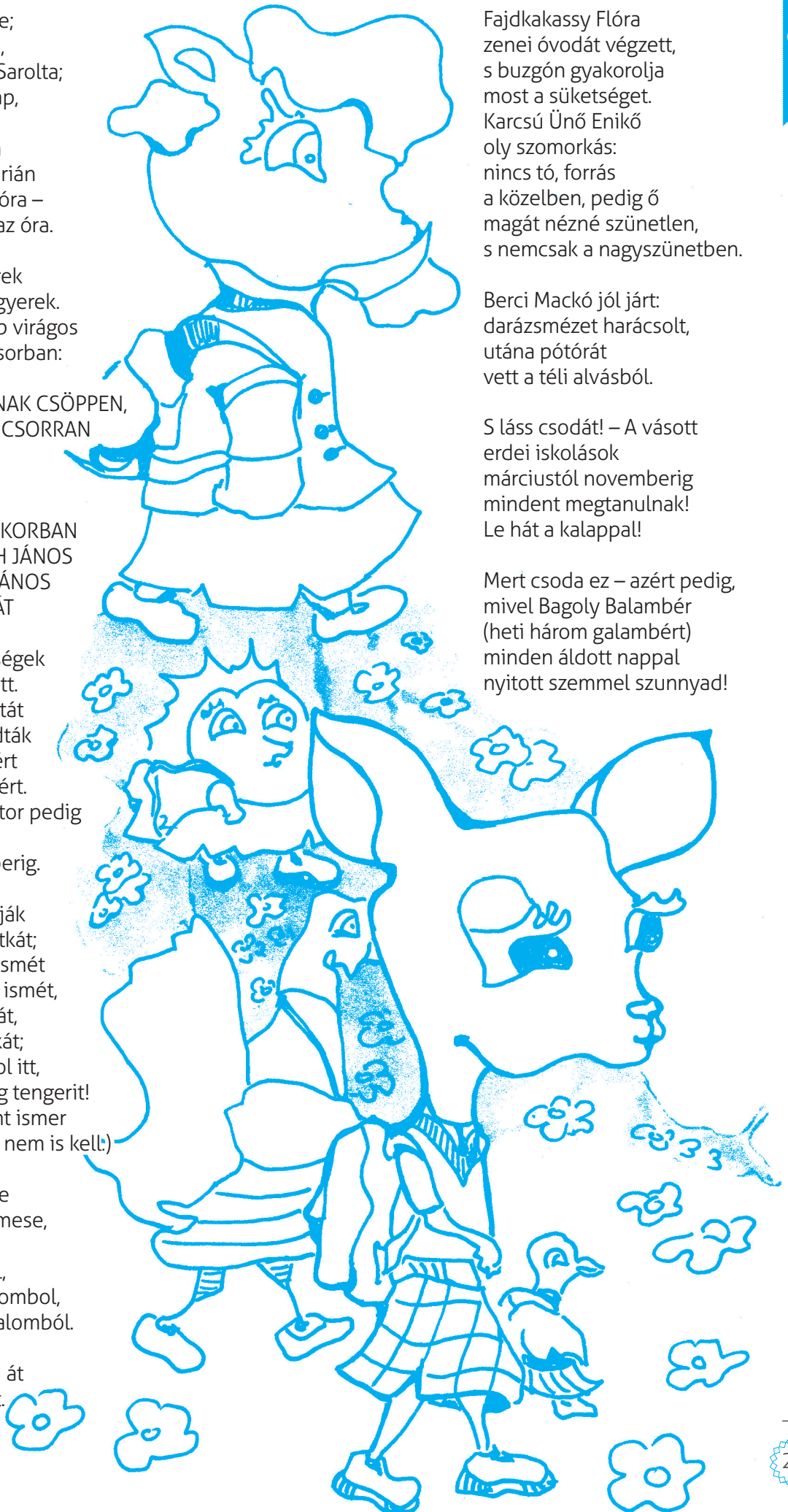
Vaddisznódy Emese
a bükkmakk szerelmese,
Frici szakadatlanul
farkasordítást tanul,
s tíztől tizenegyig tombol,
csupa magánszorgalomból.
Sün Sarolta nekilát,
szorgalmasan veszi át
a gömb-geometriát.

Fajdkakassy Flóra
zenei óvodát végzett,
s buzgón gyakorolja
most a süketséget.
Karcú Ünő Enikő
oly szomorkás:
nincs tó, forrás
a közelben, pedig ő
magát nézné szünetlen,
s nemcsak a nagyszünetben.

Berci Mackó jól járt:
darázmézet harácsol, utána pótórát
vett a téli alvásból.

S láss csodát! – A vásott
erdei iskolások
márciustól novemberig
mindent megtanulnak!
Le hát a kalappal!

Mert csoda ez – azért pedig,
mivel Bagoly Balambér
(heti három galambért)
minden áldott nappal
nyitott szemmel szunnyad!

ZSINÓRLABDA

Helyszín: teremben, szabadban.

A játékosokat két csapatba osztjuk. A terem/pálya közepére kb. 1,5 m magasán kifeszítünk egy kötelet.

A csapatok elfoglalják helyüket: az egyik csapat a kötélről balra, a másik jobbra helyezkedik el. A játékvezető feldobja a labdát, és amelyik térfélen esik le, az a csapat kezd. A játékosok átdobják a kötél felett a másik térfélre a labdát, az ellenfél pedig megpróbálja elkapni. Ha a labda leesik a földre, a csapat, amelyik a labdát dobta, 1 pontot kap. Nem ér a labdát a kötél alatt átdobni, ebben az esetben az ellenfél szerez pontot. Az a csapat nyer, aki több pontot gyűjtött össze.

LUFIKÍGYÓ

Helyszín: szabadban, teremben.

A csapat tagjai egymás mögé állnak, felváltva egymásnak háttal, majd szembe. A háttal álló játékosoknak a hátukkal kell megtartani a lufit, a velük szembe lévő játékosoknál a hasuk közé helyezük a lufit, és így tovább a sor végéig. Így minden játékosnak (az első és utolsó kivételével) van egy lufi a hátánál és a hasánál is. A kígyó elindul. Meddig jut el úgy, hogy egyetlen lufit sem veszít el?

VILLÁMLUFI

Helyszín: szabadban, teremben.

A játékosok körben állnak. Akinél a lufi van, mond egy nevet és odadobja a lufit. A megnevezett megpróbálja elkapni és továbbdobni a lufit. Ha sikerül, gyorsan mond egy nevet. Ha nem, kiesik.

LUFISZÁLLÍTÁS

Helyszín: szabadban, teremben.

A játékosok körben ülnek székeken. Lábbal próbálják eljuttatni a lufit a szomszédjuknak. Vajon meddig sikerül a levegőben tartani a lufit?

PACÁS

Helyszín: szabadban, teremben.

A játékosok választanak egy pacát, azaz fogót. A paca megáll középen, és a hozzá legközelebb álló játékos feldobja a labdát, közben a többi játékos szerteszét szalad. A paca elkapja a feldobott labdát és megpróbál eltalálni valakit a széjjelfutó játékosok közül. Ha sikerül a dobás, az a játékos is

paca lesz, akit eltalált. Ekkor az egyik játékos feldobja a labdát magasra, valamelyik paca megpróbálja elkapni. A másik paca közben futhat a többiekkel együtt. A pacák adogathatják egymásnak a labdát mindaddig, míg kedvező helyzetbe nem kerülnek ahhoz, hogy valakit kidobjanak. A játék addig folytatódik, míg mindenki paca nem lesz. A győztes az, akit utoljára találtak el.

FUSS A LUFIVAL!

Helyszín: szabadban, teremben.

A játékosok a lufikat a térdük közé szorítják, megpróbálnak elfutni a starttól a célig anélkül, hogy a lufit elveszítenék.

EGYENSÚLYOZÁS A LUFIVAL

Helyszín: szabadban, teremben.

A csapat két tagja egymásnak háttal áll, valamelyik társuk kettőjük közé helyezi a lufit. A páros addig közelít egymáshoz, míg a lufi kettőjük között marad. Ügyelve arra, hogy a lufi le ne essen, a páros megpróbál oldalazva eljutni a starttól a célig.

„MÁTYÁS KIRÁLY” ADOGATÓS

Helyszín: szabadban, teremben.

A játékosok két sorba állnak fel, egymással szemben, kb. 2-3 m távolságra. Cikcakkvonalban dobják egymásnak a labdát, mindig a szemben lévőnek. A sor végén álló játékos nem cikcakkban, hanem a vele szemben állónak dobja a labdát. Adogatás közben a következő mondókat mondják:

*Egy előre,
két kettőre,
három hatra,
hat kilencre,
töltsd ki tízre,
tizenegyre.*

*Mátyás király
dobbintóra.
Dobd meg jobban,
fél oldalra!
Supp!*

A mondóka végén szétfutnak a játékosok, és akinél a labda maradt, megpróbál kidobni valakit a szétfutó társai közül. Akit eltalál, az kiesik. A játékosok megint sorokba rendeződnek, a mondóka ütemére adogatják a labdát, a mondóka végén szétszaladnak, és a labdás játékos megpróbál kidobni valakit. A játék addig folytatódik, míg egy játékos marad.

TÚRÓSZÍVEK EPERMÁRTÁSSAL

Elkészítési idő: 90 perc.

Eszközök: gész, grillrács, habverő, hűtőszekrény, kés, keverőtál, konyhai mérleg, konyhai robotgép, sütőforma, szita, turmixgép.

Eljárások: áttörés, dermesztés, habverés, hűtés, kikeverés, turmixolás

Hozzávalók 4 főre: 15 dkg sovány tehéntúró, 1 db tojás, 2 evőkanál kristálycukor, 5 csepp vaníliaaroma, másfél dl sovány krémtúró vagy másfél dl natúr joghurt.

A mártáshoz: 23 dkg eper, 2 kávéskanál porcukor, 8 evőkanál cukrozatlan narancslé.

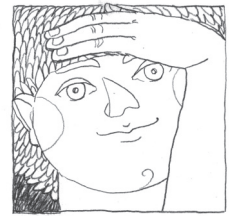
A tálaláshoz: ízlés szerint friss citromfű vagy mentalevél.

Elkészítés: Négy kis, szív alakú sütőformát kibélelünk tiszta gézzel. A túróat szitán áttörjük, és összekeverjük a krémtúróval vagy a joghurttal.

Kemény habbá verjük a tojásfehérjét, majd a cukorral meg a vaníliaaromával a túrókeverékhez vegyítjük.

A formákat csepegtetőtálcás grillrácsra helyezzük. A túrókrémet a szívecskékbe simítjuk, és kb. 60 percig a hűtőszekrényben pihentetjük. Ezalatt megmerevedik a massa.

Néhány szép epret félretevünk, a többit – hozzáöntve a narancslevet – összeturmixoljuk. Porcukorral izesítjük, és berakjuk a hűtőbe a túró mellé.

Körbenéző

A túrószíveket tányérra borítjuk, és lehúzzuk róluk a gézt. Friss eperrel díszítve, eper mártással kínáljuk.

Szagos muskátlilevéllel, friss mentalevéllel vagy citromfűvel díszítjük.

Forrás: gasztrabc.hu

AZ ÉNEKESMADARAK TÍZ ÚJ FAJÁT ÉS ALFAJÁT FEDEZTÉK FEL INDONÉZIÁBAN

Az énekesmadarak tíz új fajtát és alfaját azonosították a kutatók három apró indonéz szigeten. Több mint száz év óta először fedeztek fel ilyen nagyszámú új madárfajt ilyen kis földrajzi területen.

A Szingapúri Nemzeti Egyetem szakemberei a Celebesz partjainak közelében fekvő Taliabu, Peleng és Batudaka szigetekre összpontosító hat hetes expedíció keretében fedezték fel az öt új fajt és öt új alfajt.

A *Science* című tudományos folyóiratban publikált tanulmány készítői szerint, noha a madarak az állatvilág legátfogóbban tanulmányozott osztályai közé tartoznak, évente mégis csupán maroknyi új fajt sikerül azonosítani. A mostani tanulmányban használt úttörő módszer révén azonban világszerte megnöhet majd a felfedezések száma.

A Frank Rheindt vezette kutatócsoport a tíz új fajból és alfajból kilencet Peleng és Taliabu szigeteken azonosított. Az újonnan felfedezett madárfajok egyebek között a legyezőfarkúak nemzetségébe, a füzikefélék, a mézevőfélék és a tücsökmadárfélék családjába tartoznak. A szak-

emberek többek között a légykapófélék és a rigófélék családjába tartozó alfajokat azonosítottak.

A kutatók ugyanakkor arra figyelmeztetnek, hogy bár az új fajokat és alfajokat csak most azonosították hivatalosan, a szigeteken zajló fakitermelés és bozóttüzek okozta erdőpusztulás miatt a madarak túlélése már most veszélyben van.

Forrás: bama.hu, theguardian.com

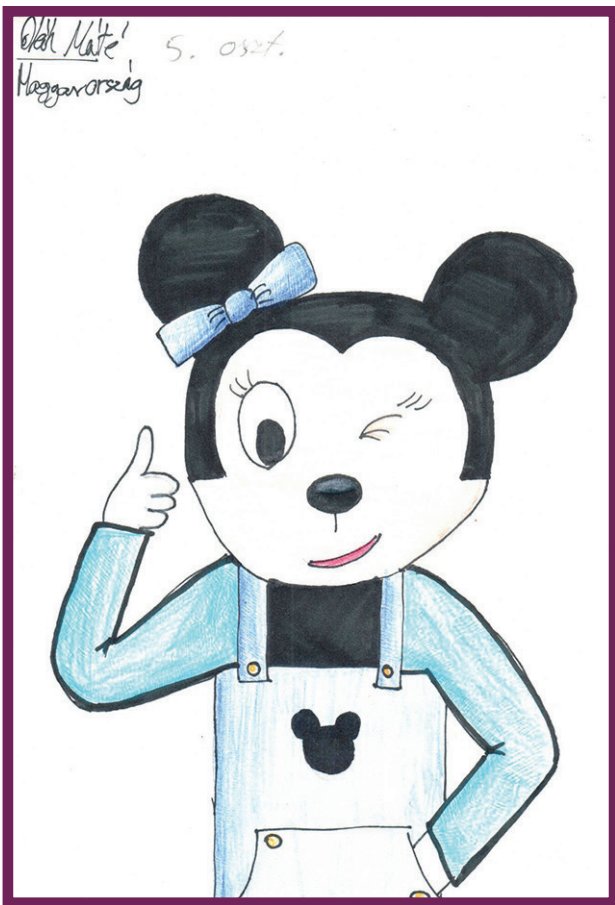
Budaházi Barbara, Nagyberég

Ködöböcz Marcell, Beregsom

Paszerbovics Alexandra, Ungvár

Oláh Máté, Magyarország

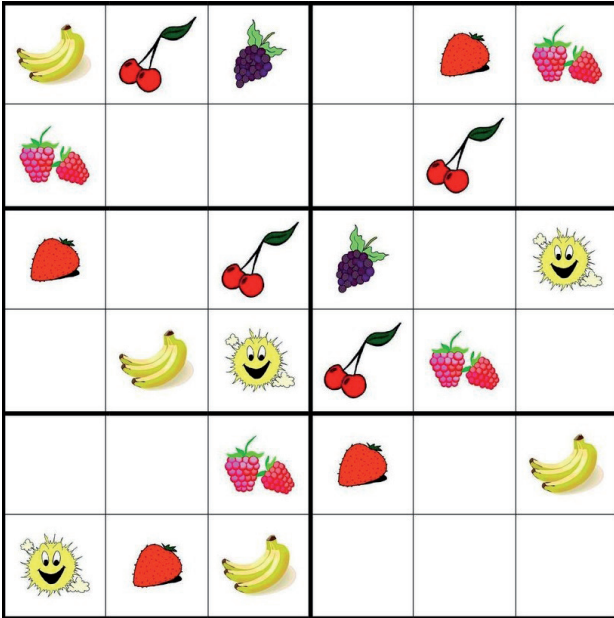
László Antónia, Salánk

Halász Villő, Budapest

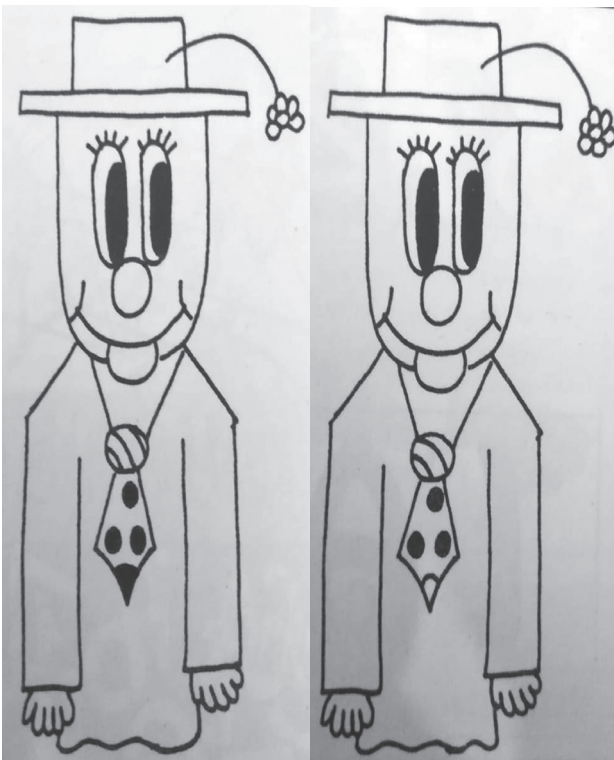
„VEGYES” SUDOKU

Töltsd ki a rácsot a klasszikus sudoku szabályainak megfelelően. A banán, cseresznye, szőlő, szamóca, málna és napocska jelek minden sorban és oszlopban csak egyszer fordulhatnak elő!

ELLENTÉTEK

A képeken látható emberkék első ránézésre ugyan egyformának tűnhetnek, de valójában 5 apró dologban eltérnek egymástól. Mi ez az 5 különbség?

A MEGOLDÁS KULCSA

A képen látható kulcsok közül kettő teljesen egyforma. Melyik két szám jelöli az egyezőket?

KULCSSZÓTAG

Az alábbi szótördékpárokat ugyanazzal a szótaggal kell kiegészíteni, hogy értelmes magyar szavakat kapj. No, de melyik lehet az a bizonyos szótag a különböző pároknál?

RÁ... LÁ...
MASI... LAVI...
LÁMP... GYÁRT...

PÁRATLANOKBÓL

„Kicsi fején nagy kalap, kuporog a fal alatt. Mi az?” Ha meg akarod tudni, mi a találos kérdés megfejtése, nincs más dolgod, mint kihúzni a rácsból azokat a betűket, melyek kétszer is szerepelnek a halmazban. Ha ezzel végeztél, a megmaradt betűket soronként, fentről lefelé összeolvasva megtudod, ki is kuporog a fal alatt.

R	L	G	I	P
O	T	E	S	C
H	P	H	M	V
C	B	T	I	R
L	E	V	S	A

CSILLAG

Csillag, csillag, ragyogó,
világít, ez csoda jó!
Az égen több millió van,
meteorok, csillagrajok.

Csillagforma: Kis Göncöl, Kis Medve,
Nagy Göncöl, Nagy Medve,
a Nap körül a Föld forog pörögve.
Így váltakoznak a nappalok és az esték,
ezt a hírt hozzák el ide a fecskék.

Balog Lili Flóra, Nagydobronyi Középiskola

A 2019/4. SZÁM REJTVÉNYEINEK MEGFEJTÉSE

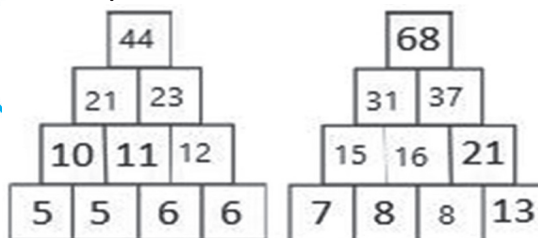
Betűdzsungel: béka, juh, tehén, bagoly, őz,
hiúz, macska, bolha, elefánt, hód, kutya, majom,
sün, ló, vidra.

Sudoku:

2	5	6	4	3	1
3	1	4	6	2	5
6	2	5	1	4	3
1	4	3	2	5	6
4	3	1	5	6	2
5	6	2	3	1	4

Névanagrammák: Janka, Ibolya, Orsolya, Jázmin,
Jakab, Judit, Julianna, Lajos, Jolán, Jeromos, Károly,
József, Gergely. J: 9. Ly: 4. Fiú: 6. Lány: 7.

Számpiramis:

Hamisítás – igazítás: A tyúk kotkodácsol. A béka brekeg. Az egér cincog. A varjú károg. A ló nyerít. A tehén bög. A disznó rőfög. A gólya kelepel. A cica nyávog. A kakas kukorékol.

A helyes megfejtést beküldők közül Dzsanda Virág Erika, Veres Eszter, Nagy Éva és Dzsászem Fatima beregsomi olvasóink részesülnek jutalomban. Gratulálunk!

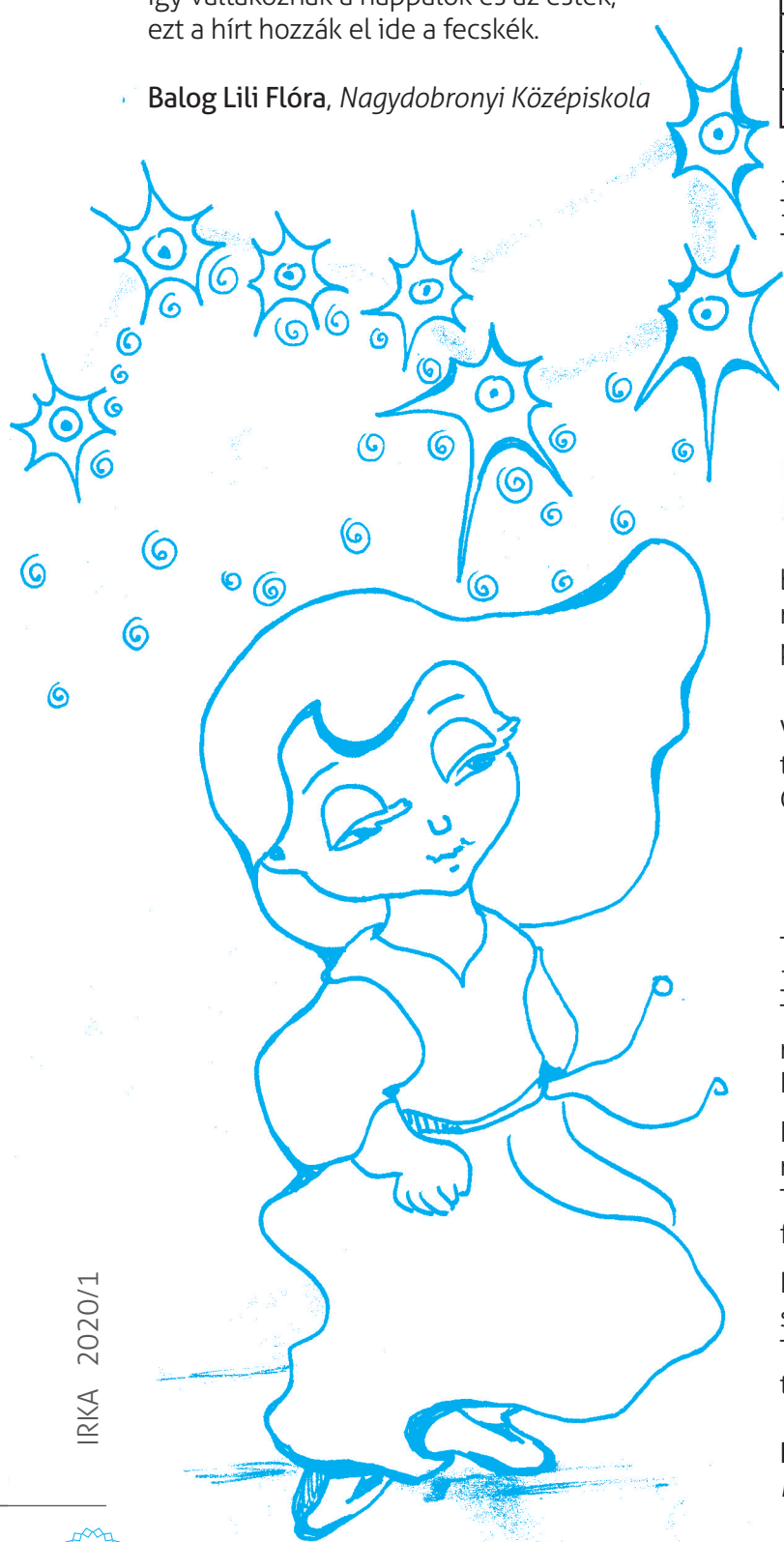
HOBBI

Táncolok, játszok!
Játszok, táncolok!
Tik-tak, tik-tak,
muzsikálok.
Figyelem!

Énekelek, mászok,
mászok, énekelek.
Tik-tak, tik-tak, muzsikálok,
figyelem!

Rajzolok, színezek,
színezek, rajzolok.
Tik-tak, tik-tak,
tik-tak, ez a vége!

Navrocka Irénke, Ungvári 10. Sz.
Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola

Fábrián Barnabás, Mezővári

Ködöböc Melánia, Barkaszó

Román Fanni, Mátyfalva

Petreczky Ákos

Veres Eszter, Beregsom

Vacsilya Karina